

การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

นุชนาฏ ฝ่องพุฒิ
รุ่งอรุณ พรเจริญ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

A Developing Learning Package to Increase a Competency Learning
Management and Professional Teacher for Teacher License

NUDCHANARD
RUNGAROON

PONGPUT
PORNCHAROEN

- ชื่อเรื่อง : การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
- ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนาฏ ผ่องพุฒิ
นางรุ่งอรุณ พรเจริญ
- พ.ศ. : 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.97/88.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30, S. D. = 0.69$)

คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูนี้ เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา 2 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก)

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นโครงการวิจัยปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาค่าความเชื่อมั่นของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ก่อนนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการจัดการความรู้กับความเป็นครู จากชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

คณะผู้วิจัย

นุชนาฏ ผ่องพุฒิ

รุ่งอรุณ พรเจริญ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายฝ่ายที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถวรรณ ชลวาสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพศรี สงวนวงศ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาภรณ์ วรรณะวาสิน ที่ได้เสียสละเวลาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ นักศึกษา บัณฑิตและหัวหน้าสถานประกอบการศึกษาของบัณฑิตทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม จนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

นุชนาฏ ผ่องพุฒิ
รุ่งอรุณ พรเจริญ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
กรอบแนวความคิด	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ชุดการเรียนรู้	5
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	12
มาตรฐานวิชาชีพครู	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency)	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอ	39
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการ	
เรียนรู้กับความเป็นครู	
ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและ	40
หลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	
ครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้าน การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	41
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
	สรุปผลการวิจัย	43
	อภิปรายผล	44
	ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม		47
ภาคผนวก		49
ภาคผนวก ก		50
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่การวิจัย	51
	หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	52
ภาคผนวก ข		55
	แบบสอบถาม สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพ ครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	56
	ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ ประกอบวิชาชีพครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	59
ภาคผนวก ค		61
	แบบประเมินแผนการสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับ ความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	62
	ผลการประเมินแผนการสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับ ความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	64
	แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้ กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีพครู	65
	ผลการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชาการจัดการ เรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	66
ภาคผนวก ง		67
	ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ จุดประสงค์การสอน	68

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก จ		72
	ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดการเรียนรู้ กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีพครู	73
ภาคผนวก ฉ		75
	ผลการทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีไขกลุ่มตัวอย่าง	76
ภาคผนวก ช		80
	แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการ เรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่ม สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	81
ภาคผนวก ซ		83
	การวิเคราะห์รายวิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	84
ภาคผนวก ฌ		94
	ตัวอย่างชุดการเรียนรู้วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	95
ภาคผนวก ฎ		122
	ประวัติผู้วิจัย	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	รายการ	หน้า
1	ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	28
2	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	40
3	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	40
4	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	41
5	ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	59
6	ผลการประเมินแผนการสอน วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	64
7	ผลการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	66
8	ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	68
9	ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	รายการ	หน้า
1	แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง	17
2	ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในโลกยุคใหม่นั้น ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดก็คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ เพราะความสามารถและศักยภาพในการผลิตของแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของคนในชาติ ประเทศที่พลเมืองมีการศึกษาดีย่อมได้เปรียบในการแข่งขันเสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม การพัฒนาความสามารถของมนุษย์จะให้ได้ผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละบุคคลและเทคนิควิธีการใช้ ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาความสามารถของมนุษย์

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษากำลังเป็นที่สนใจอย่างกว้างขวางในขณะนี้ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนามีการตื่นตัวกันมากในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการศึกษา หรือเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้มากขึ้นด้วยการแสวงหาวิธีการ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวัน และในสังคมได้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แม้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน แต่กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพเท่านั้น ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ของคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542) ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงต้องมีชุดการสอนที่ผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถที่จะนำมาเป็นเอกสารประกอบการสอนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ ซึ่งจะทำให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยผู้เรียนได้มีความคิดริเริ่ม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และนำไปปฏิบัติได้

จากข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เรื่อง การทดสอบและประเมินความรู้ในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งผู้ที่ขอใบอนุญาตนั้นจะต้องมีมาตรฐานความรู้ตามที่คุรุสภากำหนดไว้ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนรู้
4. จิตวิทยาสำหรับครู

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา
6. การบริหารจัดการในห้องเรียน
7. การวิจัยทางการศึกษา
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
9. ความเป็นครู

ซึ่งผู้ต้องการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะต้องทำการทดสอบและประเมินความรู้ทั้ง 9 ด้านตามที่คุรุสภากำหนด แต่เนื่องจากคุรุสภามีได้เป็นสถาบันการศึกษา จึงไม่มีหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ได้ให้รายละเอียดสาระความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพไว้ทั้ง 9 ด้าน

ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีตำรา หนังสือ เอกสาร หรือชุดการเรียนรู้ที่ตรงกับสาระความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพโดยตรง ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานความรู้ที่คุรุสภากำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

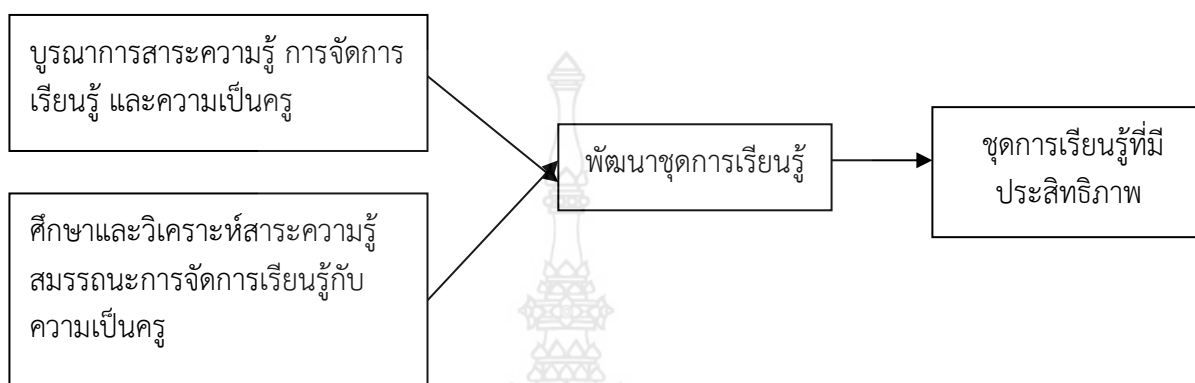
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ด้านเนื้อหา

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้น เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ที่ต้องการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ใช้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู โดยมีสาระความรู้ที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การสอน การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้ การใช้การผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการเรียนรู้ อีกทั้งมีความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ภาระงานของครู พัฒนาการวิชาชีพครู คุณลักษณะของครูที่ดี การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู การเสริมสร้างศักยภาพสมรรถภาพความเป็นครู การเป็นบุคคลแห่งการ

เรียนรู้และการเป็นผู้นำทางวิชาการ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จรรยาบรรณของวิชาชีพครู
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

กรอบแนวความคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดการเรียนรู้ที่สร้างและพัฒนาขึ้นโดยใช้สื่อประสมที่ผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนให้คำแนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ คู่มือครู และชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเอง

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ หมายถึง คู่มือที่ใช้สำหรับชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ คำชี้แจง เนื้อหา บทบาทของครูผู้สอน และบทบาทของนักเรียน

คู่มือครู หมายถึง คู่มือที่มีไว้สำหรับให้ครูผู้สอน ให้คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอน และแนวตอบใบงาน

ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเอง หมายถึง ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ได้ศึกษาด้วยตนเอง ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบย่อยก่อนและหลังเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถนำชุดการเรียนรู้นี้ไปศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ของตนเอง โดยไม่ต้องรอการจัดอบรมซึ่งมีข้อจำกัดในด้านจำนวนผู้เข้าอบรมและงบประมาณในการจัดอบรมแต่ละครั้ง
2. สถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู สามารถนำชุดการเรียนรู้นี้จัดการเรียนการสอนให้นักศึกษา หรือนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนได้

บทที่ 2

ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ค้นคว้าทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ชุดการเรียนรู้
2. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
3. มาตรฐานวิชาชีพครู
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ หรือ **ชุดการเรียนรู้** มาจากคำว่า Instructional Package หรือ Learning Package จัดเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi-media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ซึ่งแล้วแต่ผู้สร้างจะจัดทำขึ้น ในการสร้างชุดการเรียนรู้จะใช้วิธีระบบเป็นหลักสำคัญด้วย จึงทำให้มั่นใจได้ว่าชุดการเรียนรู้จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ พร้อมทั้งจะสอนอีกด้วย

แนวคิดและหลักการของชุดการเรียนรู้

1. **การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล** การเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. **ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม** จากการใช้ครูเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง โดยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียง 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

3. **การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป** โดยปัจจุบันการใช้สื่อได้คลุมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้สื่อจาก การใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นเพื่อช่วยผู้เรียนเรียน

4. **ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม** โดยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม จึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของ "ชุดการเรียนรู้"

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจ หรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก และค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจ การจัดสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้น จะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดสอนแบบโปรแกรมและใช้ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ

ประเภทของชุดการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ วิดีโอ เทปบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญก็คือ สื่อที่จะนำมาใช้นี้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจนทุกคน

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้มักจะใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพ เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถ และความสนใจของตนเอง อาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง

องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียน ตามแต่ชนิดของชุดการเรียนรู้ ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ อาจจะทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ มักอยู่ในรูปของกระดาษแข็งขนาด 6 x 8 นิ้ว บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม

2.3 การสรุปบทเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจจะประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง วิดีโอ แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟิก หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบ

ประเมินผลที่อยู่ในชุดการเรียนรู้จะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูก จับคู่ ดูผลจากการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซอง จัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การใช้ นิยมแยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. กล่อง
2. สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอนเรียงตามการใช้
3. บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
  - 3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน
  - 3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน
  - 3.3 เวลา จำนวนชั่วโมง
  - 3.4 วัตถุประสงค์ทั่วไป
  - 3.5 วัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 3.6 เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
  - 3.7 กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน
  - 3.8 การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนและหลังเรียน

4. อุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ

ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรจะแบ่งประสบการณ์ออกมาเป็นกี่หัวข้อเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินผล โดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า "ชุดการเรียนรู้"

9. หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการเรียนรู้และระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน

10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

ส่วนประกอบและการเขียนคู่มือครู

1. คำนำ เป็นส่วนที่แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิต เพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดการเรียนรู้ และเป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้งทราบถึงคุณปัญหา จุดอ่อนและจุดเด่นต่าง ๆ ในกรณีที่ชุดการเรียนรู้ได้ผ่านการหาประสิทธิภาพมาแล้ว ควรบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ออกเป็นค่าไว้ด้วย

2. ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนการนำไปใช้

3. คำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียม กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนจะต้องจัดเตรียมและจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น การไปยืมอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น การเตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่นที่มีได้เก็บไว้ในชุดการเรียนรู้

5. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียน ผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ชี้แจงบทบาทของผู้เรียนให้ทราบก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ทุกครั้ง

6. การจัดห้องเรียน มีการอธิบายการจัดห้องเรียน พร้อมทั้งทำแผนผังแสดงศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ

7. แผนการสอน เป็นส่วนที่กำหนดสิ่งต่อไปนี้ให้ผู้ชุดการเรียนรู้ได้ทราบ

7.1 ความคิดรวบยอด

7.2 จุดมุ่งหมาย ซึ่งควรจะเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

7.3 โครงร่างของเนื้อหา

7.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

7.5 สื่อการสอน

7.6 การประเมินผล

8. เนื้อหาสาระของชุดการเรียนรู้ โดยจัดเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถามของแต่ละศูนย์ตามลำดับ

9. แบบฝึกหัดปฏิบัติหรือกระดาษตอบคำถาม สำหรับผู้เขียนพร้อมเฉลย

10. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบนี้ควรมีอยู่ในคู่มือครูด้วย เพื่อให้ผู้สอนจะได้นำไปพิมพ์ และอัดสำเนาแจกนักเรียนได้ตามจำนวนที่ต้องการ

ในการเขียนคู่มือครู ควรจะคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย

1. ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
2. วิเคราะห์ถึงปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ผู้สอนใช้ชุดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด
3. ควรออกแบบคู่มือครูให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
4. ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ
5. หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้งาน เขียนหน้าปกให้เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกันสำหรับหน่วยต่าง ๆ ควรใช้สีเดียวกันเพื่อให้ง่ายต่อการชี้บ่งในภายหลัง
6. แม้จะกำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้นแล้วก็ตาม ผู้ทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อได้ตามความเหมาะสม

หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติหรือคู่มือนักเรียน

แบบฝึกปฏิบัติหรือคู่มือนักเรียน จะต้องใช้ควบคู่กับชุดการเรียนรู้เสมอ แบบฝึกปฏิบัติจะมีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่า แบบฝึกปฏิบัติอาจจะมีกำหนดแยกเป็นหน่วย หรือรวมเป็นเล่มโดยเรียงลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 เป็นต้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการเรียนรู้เป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

การเขียนแบบฝึกปฏิบัติในวิชาต่าง ๆ ย่อมไม่เหมือนกัน แต่มีวิธีการที่พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ควรมีคำชี้แจงการใช้แบบฝึกปฏิบัติ ที่มีการกำหนดทิศทางเอาไว้ชัดเจน เช่น เมื่อผู้เรียนอ่านข้อความใดข้อความหนึ่งแล้ว ก็เขียนไว้ว่า โปรดอ่านเรื่อง ..... หน้า หรือ พลิกไป ..... เรื่อง .....

2. ควรมีตารางการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้เรียนจะวางแผนไว้เอง (สำหรับการสอนรายบุคคล) ซึ่งเรียกว่า ไบเนซทาง

3. ควรมีแผนการสอน ที่อธิบายพอสังเขป โดยเฉพาะความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนทราบทิศทาง เป้าหมายและบทบาทของตนเอง

4. ในกรณีที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ ฯลฯ ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกัน โดยให้หมายเลขและรหัสที่เด่นชัดพอที่ผู้เรียนจะตอบได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้ และควรมีเฉลย ไว้ให้แต่ไม่ชัดเจนนัก เพื่อป้องกันการดูเฉลยก่อนการทำกิจกรรม การมีเฉลยจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอน เพราะผู้เรียนจะช่วยกันตรวจเองและส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้ด้วย คำเฉลยอาจจะอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหากก็ได้

5. **ควรรออกแบบให้เด่นสุดตา** น่าอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเองและมีภาพประกอบเพื่อให้เนื้อหาน่าสนใจยิ่งขึ้น

6. **เนื้อหาในแบบฝึกปฏิบัติ** ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาในบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา หรือประสบการณ์อื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้

การเขียนบัตรสำหรับการเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะต้องใช้บัตร 5 ชนิดด้วยกัน คือ

1. **บัตรคำสั่ง** บัตรนี้จะทำหน้าที่แทนผู้สอนในการสั่งงานให้ผู้เรียนปฏิบัติในศูนย์กิจกรรม โดยคำนึงถึง

- 1.1 กำหนดหมายเลขหรือรหัสให้ชัดเจน
- 1.2 กำหนดงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับขั้นให้ชัดเจน
- 1.3 ควรจบด้วยการให้ผู้เรียนเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย
- 1.4 ต้องไม่มีคำถามอยู่ในบัตรคำสั่ง เพราะคำถามจะอยู่ในบัตรคำถามประจำศูนย์

นั้น ๆ แล้ว

1.5 ออกแบบให้สวยงาม หน่วยงานกันควรใช้สีเดียวกัน และแต่ละหน่วยควรมีสีต่างกัน

- 1.6 ควรทำด้วยกระดาษแข็งเพื่อความคงทนและง่ายต่อการใช้งาน
- 1.7 ต้องมีจำนวนบัตรครบทุกคนที่ปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ในแต่ละศูนย์

2. **บัตรสรุปเนื้อหา** หมายถึง ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๆ ของศูนย์ที่มาก่อนศูนย์ที่ผู้เรียนกำลังจะเรียน ซึ่งครูต้องการให้ผู้เรียนมีพื้นฐานก่อนที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์ บัตรสรุปเนื้อหาเหมาะสำหรับวิชาที่เนื้อหาต่อเนื่องกัน เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ ซึ่งจะทำหน้าที่ 2 ประการ คือ

- 2.1 ช่วยทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้วในศูนย์ก่อนหน้านี้
- 2.2 ช่วยปูพื้นฐานให้สามารถประกอบกิจกรรมในศูนย์นั้นได้ ในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่ได้เรียนศูนย์ก่อนหน้านี้

3. **บัตรเนื้อหา** เป็นส่วนที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่บรรจุในบัตรนี้ควรจะสั้น กะทัดรัด แต่ก็ไม่รวบรัดจนเกินไป ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน หรือผู้สอนอาจจะกำหนดให้อ่านจากแบบเรียนหรือใบความรู้ก็ได้ โดยปกติบัตรเนื้อหาจะมีสื่อการสอนประกอบ เช่น ภาพชุด เสียงจากเทป ของจริง ฯลฯ อยู่ด้วย ซึ่งการเขียนเนื้อหาจะต้องอ้างอิงถึงสื่อการสอนเหล่านั้นด้วย ในบัตรเนื้อหาควรมีหมายเลขและชื่อเรื่องประจำศูนย์ให้ชัดเจนเช่นเดียวกับบัตรคำสั่ง

4. **บัตรกิจกรรม** เป็นคำแนะนำกติกาและคำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรม นอกเหนือจากอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่กำหนดไว้ เช่น การเล่นเกมส์ การเขียนภาพ การแต่งกลอน การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การต่อภาพ การแต่งประโยค การเรียงความ เป็นต้น

5. **บัตรคำถาม** ในกรณีที่ต้องการจะถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหามาแล้ว อาจจะเป็นแบบปรนัยหรืออัตนัยก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม หากเป็นแบบปรนัยควร

แยกเป็นแผ่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนหยิบขึ้นมาตอบทีละข้อ ถ้าเป็นแบบเขียนตอบ ควรพิจารณาจำนวนข้อ และควรมีเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ด้วย

การใช้ชุดการเรียนรู้

การใช้ชุดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ นั้น แต่ละศูนย์อาจใช้เวลาประมาณ 15 - 20 นาที โดยอาจแบ่งเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้เรียนอ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)
2. อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา (3 - 4 นาที)
3. ประกอบกิจกรรม เช่น เกมส์ สาคิต ฯลฯ (4 - 6 นาที)
4. ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม (2 - 4 นาที)
5. ตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติหรือกระดาษคำตอบ (2 - 3 นาที)
6. ตรวจสอบคำตอบจากแผ่นเฉลยที่ครูเตรียมไว้ โดยเปลี่ยนกันตรวจและให้คะแนน (2 นาที)

ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสม
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะสามารถนำไปใช้ได้ทันที
5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
6. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบ

8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ
9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือความคิดเห็นของผู้อื่น

การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

1. การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

เมื่อทำการผลิตชุดการเรียนรู้ขึ้นมาแล้ว ผู้ผลิตจำเป็นจะต้องทำการประเมินผลสื่อประสมที่ผลิตขึ้นมาเสียก่อนที่จะนำไปใช้ในสภาพจริงต่อไปการประเมินผลชุดการเรียนรู้ คือ การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (Developmental Testing) ซึ่งก็คือ การนำชุดการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปทดลองใช้ (Tryout) โดยการนำไปใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปสอนจริง (Trial run) ต่อไป ผู้ผลิตชุดการเรียนรู้จำเป็นต้องทดสอบหาประสิทธิภาพเพราะสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพ

2. เพื่อให้แน่ใจได้ว่าชุดการเรียนรู้สามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

3. เพื่อเป็นหลักประกันได้ว่า เมื่อผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ๆ แล้ว สามารถใช้ได้เป็นอย่างดี คุ่มค่ากับการลงทุน

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ ที่ผลิตขึ้นมาและผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ จะต้องให้ได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จึงจะถือได้ว่าชุดการเรียนรู้นั้นมีคุณภาพ ซึ่งเราสามารถกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ได้เอง

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับที่ผู้ผลิตชุดการเรียนรู้พึงพอใจ หากชุดการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพถึงระดับแล้วชุดการเรียนรู้นั้นก็มีความค่านำไปเสนอผู้เรียนได้ และให้ผลคุ้มค่าแก่การลงทุนในการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดสื่อประสมที่สร้างขึ้นมาในชุดการเรียนรู้นั้น เอื้ออำนวยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเนื้อหาบทเรียนนั้นเป็นอย่างดีนั่นเอง การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพสามารถกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ลักษณะคือ

พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) เป็นการกำหนดให้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเป็น E1 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เป็น E2 การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) คือการประเมินผลต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ หลากๆ อย่างเรียกว่ากระบวนการ (Process) ของผู้เรียนซึ่งเราสามารถสังเกตได้จากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) การปฏิบัติงานรายบุคคลอันได้แก่งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ การประเมินผลผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนในเนื้อหาแต่ละหน่วย โดยพิจารณาผลการสอบหลังเรียน ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้จะพิจารณาจากเกณฑ์ที่ผู้ผลิตชุดการเรียนรู้ได้กำหนดขึ้นว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับใด จึงจะเป็นที่ยอมรับได้ว่าอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ โดยจะกำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ในส่วนของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นใดที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน (E1) และเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียน (E2) นั่นคือ E1/E2 จะเท่ากับ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ความหมายในการตั้งเกณฑ์นั้น ถ้าหากเราตั้งเกณฑ์ค่า $E1/E2 = 90 / 90$ นั้น หมายความว่า เมื่อผู้เรียนเรียนจากชุดการเรียนรู้แล้ว คำนวณผลเฉลี่ยคะแนนที่ผู้เรียน คำนวณผลเฉลี่ยของคะแนนที่ผู้เรียนทุกคน สามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ย 90 % และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ย 90 % นั่นเอง การที่จะกำหนดเกณฑ์ E 1/E2 ให้มีค่าเท่าใด ผู้ผลิตชุดการเรียนรู้จะเป็นผู้พิจารณา ตั้งได้ตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ ความจำ ก็มักจะตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ทางด้านทักษะหรือเจตคติที่จำเป็นจะต้องใช้ระยะค่อนข้างยาวนาน ที่จะ

ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ ดังนั้น จึงอาจตั้งต่ำกว่า เช่น 75/75 เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้ผลิตก็ไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำจนเกินไปนักเพราะจะทำให้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอได้ เนื่องจากไม่ได้มีการปรับปรุงแต่อย่างใด ซึ่งโดยปกติทั่วไปแล้วในขั้นตอนการทดลองครั้งแรกๆ จะได้ค่าประสิทธิภาพที่ต่ำแต่เมื่อได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ก็จะสูงขึ้นเรื่อยๆ และในขณะเดียวกันหากได้ค่าประสิทธิภาพสูงมาก ๆ ก็ไม่ควรจะตัดสินใจยอมรับค่านั้นในทันทีเพราะค่าประสิทธิภาพที่สูง อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น เนื้อหาที่จัดให้ง่ายกว่าของผู้เรียนหรือข้อสอบยังไม่ดีพอ โดยอาจจะเกิดจากการสร้างตัวเลือกไม่ดี เดาง่าย เป็นต้น

2. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เป็นหลักฐานการอนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมตามมาตรา 43 ของ พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 เป็นผู้ที่มีสิทธิในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น

ผู้ที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คือ

1. **ครู** ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
2. **ผู้บริหารสถานศึกษา** ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
3. **ผู้บริหารการศึกษา** ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา
4. **บุคลากรทางการศึกษาอื่น** ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประเภทของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มี 4 ประเภท คือ

- ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
- ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
- ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา
- ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น

ผู้มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู

ครูซึ่งเป็นสมาชิกคุรุสภา ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 อยู่แล้วก่อนวันที่ 12 มิถุนายน 2546 ได้แก่

- ข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
- พนักงานครูเทศบาล
- ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งประจำในสถานศึกษาของกรุงเทพฯ
- ผู้ทำการสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับ

เงินเดือนประจำ

ครูซึ่งเป็นสมาชิกคุรุสภา ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 อยู่แล้วก่อนวันที่ 12 มิถุนายน 2546 ซึ่งต่อมามีลาออกหรือเกษียณอายุราชการ หรือพ้นจากหน้าที่ครู

ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งบรรจุและแต่งตั้งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ หรือวันที่ 12 มิถุนายน 2546 และมีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือปริญญาอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้เป็นคุณวุฒิที่ใช้ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูก่อนวันที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ

ครูอัตราจ้าง ตามสัญญาจ้างที่มีวุฒิทางการศึกษา หรือปริญญาอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้เป็นคุณวุฒิที่ใช้ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ

ผู้ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครู ได้แก่ผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบวิชาชีพครูที่มีความประสงค์จะประกอบวิชาชีพครู และมีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือปริญญาอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้เป็นคุณวุฒิที่ใช้ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูก่อนวันที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ

ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ช่วยผู้บริหารการศึกษา เช่น ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นต้น

ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาที่ไม่สังกัดโรงเรียน วิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของกระทรวงศึกษาธิการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้ประกอบวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3. มาตรฐานวิชาชีพครู

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมทางการศึกษา ตั้งแต่วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น (ตามที่ประกาศกำหนดในกฎกระทรวง) จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และได้รับการยอมรับ

คุรุสภา ดำเนินการตามหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (1) คุรุสภามีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพมาตรา 9 (11) (ฉ) กำหนดให้คุรุสภามีหน้าที่ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและมาตรา 49 กำหนดให้มีข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย (1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ (3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ จากวิชาชีพได้ว่า เป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่มีกฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกันมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามลำดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือ การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภาจะกำหนดเป็นข้อบังคับต่อไป หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นจนได้รับการร้องเรียนถึงคุรุสภาแล้ว ผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ยกข้อกล่าวหา 2) ตักเตือน 3) ภาคทัณฑ์ 4) พักใช้ใบอนุญาตที่กำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 5 ปี และ 5) เพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 54)

การดำเนินงานเพื่อให้ได้สาระสำคัญของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน หรือจรรยาบรรณของวิชาชีพ นั้น สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้ดำเนินการหลายรูปแบบตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย หลักสูตรการผลิตครูสำรวจความคิดเห็นของคณบดีคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ การประชุมสัมมนา ประชาพิจารณ์ประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ผลิต ผู้ใช้ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ประชุมพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 จนถึงปีงบประมาณ 2548 เพื่อให้มาตรฐานที่กำหนดสามารถใช้เป็นหลักประกันการประกอบวิชาชีพที่ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้

งานตามภารกิจของคุรุสภาที่จะต้องดำเนินการต่อจากการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามที่คุรุสภากำหนด คือ

1. งานรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษา ตามหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดในมาตรา 9 (7) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้คุรุสภามีหน้าที่รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรของสถาบันต่าง ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยสถาบันการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องผลิตผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุม ให้ได้ผลผลิตตรงตาม**มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** ที่คุรุสภากำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพมีคุณวุฒิและประสบการณ์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยคุรุสภาจะเข้าไปรับรองปริญญาทางการศึกษา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษา ซึ่งจะเป็นการรับรองทั้งกระบวนการของปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต เพื่อให้การรับรองถึงผู้สำเร็จการศึกษาจากปริญญาหรือประกาศนียบัตรบัณฑิต ว่ามีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษา บุคคลเหล่านั้นจึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้

2. งานรับรองความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดในมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้คุรุสภามีหน้าที่รับรองความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ โดยผู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์ตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนดจะเข้าประกอบวิชาชีพครูซึ่งเป็นควบคุมไม่ได้ หากบุคคลเหล่านั้นต้องการจะประกอบวิชาชีพครู จะต้องเข้าสู่กระบวนการรับรองความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยผ่านการประเมินและคุรุสภารับรองแล้วว่ามี**ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** เป็นไปตามมาตรฐานเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพครูได้ ทั้งนี้ เพื่อให้วิชาชีพทางการศึกษามีมาตรฐานเดียวกัน และสามารถตอบสนองสังคมได้ว่าผู้จะเข้าประกอบวิชาชีพต้องมีมาตรฐานทุกคน ซึ่งวิธีการประเมินเพื่อรับรองจะดำเนินการได้ในหลายวิธี เช่น การทดสอบความรู้ การฝึกอบรม การศึกษาต่อยอดในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน การเทียบโอนความรู้เพื่อให้การรับรองว่ามีมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูเป็นไปตามที่กำหนด

3. การรับรองความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ตามหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดในมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้คุรุสภามีหน้าที่รับรองความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ โดยใช้**มาตรฐานการปฏิบัติงาน** เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูพัฒนากระบวนการทำงาน กลยุทธ์ในการปฏิบัติวิชาชีพทางการศึกษาของตนให้มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้ง พัฒนาให้เกิดความเชี่ยวชาญ ลึกซึ้งเฉพาะด้านในการปฏิบัติวิชาชีพที่รับผิดชอบ ซึ่งสามารถเข้ารับการประเมินเพื่อให้คุรุสภารับรองความชำนาญในการประกอบวิชาชีพได้

4. การควบคุมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (2) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ มาตรา 9 (4) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งดำเนินการโดยยึดกรอบตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะ (competency)

ความหมายของสมรรถนะ (Competency)

Competency หมายถึง ความสามารถ ศักยภาพหรือสมรรถนะ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2547 อ้างถึงในสุดารัตน์ ครุฑทกะ, 2550) ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542) ให้ความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” หมายถึง ความสามารถ หรือการมีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ โดยใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถที่บุคคลหนึ่งพึงมี สามารถแสดงออกให้เห็นพฤติกรรมทางความรู้ เจตคติ และการกระทำที่ดี

สุดารัตน์ ครุฑทกะ (2550) ให้ความหมายคำว่า สมรรถนะ หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติในการกระทำหรือการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพตามความหวังของบุคคลอื่น

ฐิติวรรณ สินธุ์นอก (2552) ได้จำกัดความคำว่า สมรรถนะ คือ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เฉพาะ แนวคิดส่วนบุคคลและแรงจูงใจที่รวมกันอยู่ในตัวบุคคลในอันที่จะทำให้บุคคลนั้นสามารถ ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายได้ตามมาตรฐานที่องค์กรคาดหวัง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดนิยามของสมรรถนะว่าเป็น “คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร” กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใด สมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ

Arnauld de Nadailac (2003, อ้างถึงใน ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า สมรรถนะนั้นเป็นสิ่งที่ต้องลงมือปฏิบัติและทำให้เกิดขึ้น กล่าวคือความสามารถที่ใช้เพื่อให้เกิดการ บรรลุผลและวัตถุประสงค์ ต่างๆ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดความรู้ (Knowledge) การเรียนรู้ ทักษะ (Know-how) และเจตคติ/ลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพต่างๆ (Attitude) ที่ช่วยให้สามารถ เผชิญและแก้ไข สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้จริง

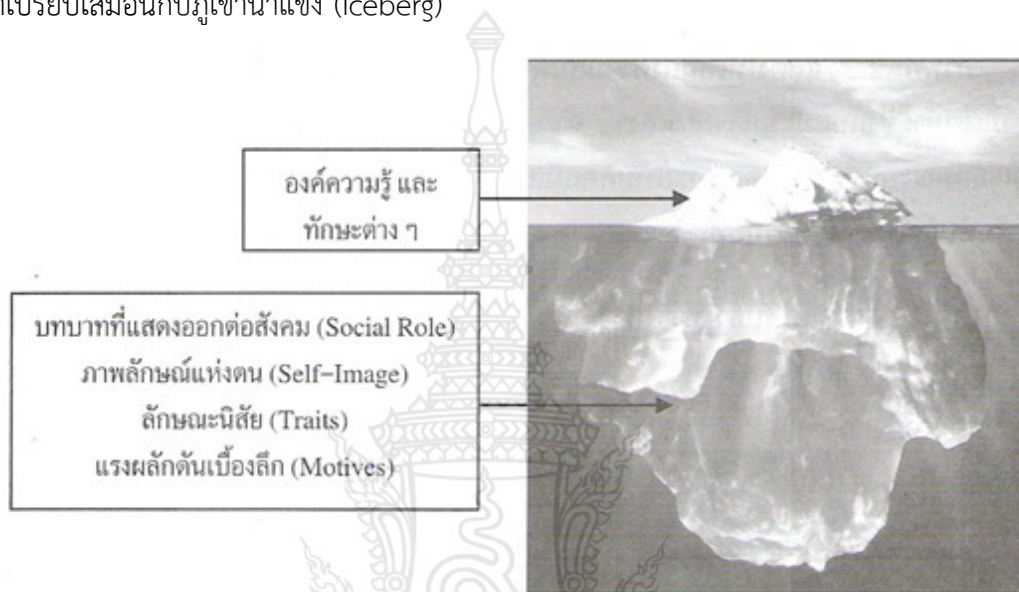
David D. Dubois, William J. Rothwell (2004, อ้างถึงใน ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554) กล่าวว่าสมรรถนะหมายถึง “คุณลักษณะที่ทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการ ปฏิบัติงานบรรลุตาม เป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทาง สังคมลักษณะ นิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกรู้สีกและการกระทำ”

จากความหมายสมรรถนะดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิง พฤติกรรมที่เกิดจากการแสดงออกของบุคคลถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติในการ กระทำหรือการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายได้ตาม มาตรฐานที่องค์กรคาดหวัง

องค์ประกอบของสมรรถนะ

สมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน (Competency) เกิดขึ้นในช่วงต้นของศตวรรษ ที่ 1970 โดยนักวิชาการชื่อ David McClelland ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยว่าทำไมบุคลากรที่ทำงานใน ตำแหน่งเดียวกันจึงมีผลงานที่แตกต่างกัน McClelland จึงทำการศึกษาวิจัยโดยแยกบุคลากรที่มีผล

การปฏิบัติงานดีออกจากบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานพอใช้ แล้วจึงศึกษาว่าบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม มีผลการทำงานที่แตกต่างกันอย่างไร ผลการศึกษาทำให้สรุปได้ว่า บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่าสมรรถนะ (Competency) (จิรประภา อัครบวร, 2549 : 58) และในปี ค.ศ. 1973 McClelland ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “Testing for Competence rather than Intelligence” ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของแนวคิดเรื่องสมรรถนะที่สามารถอธิบายบุคลิกลักษณะของคนว่าเปรียบเสมือนกับภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg)

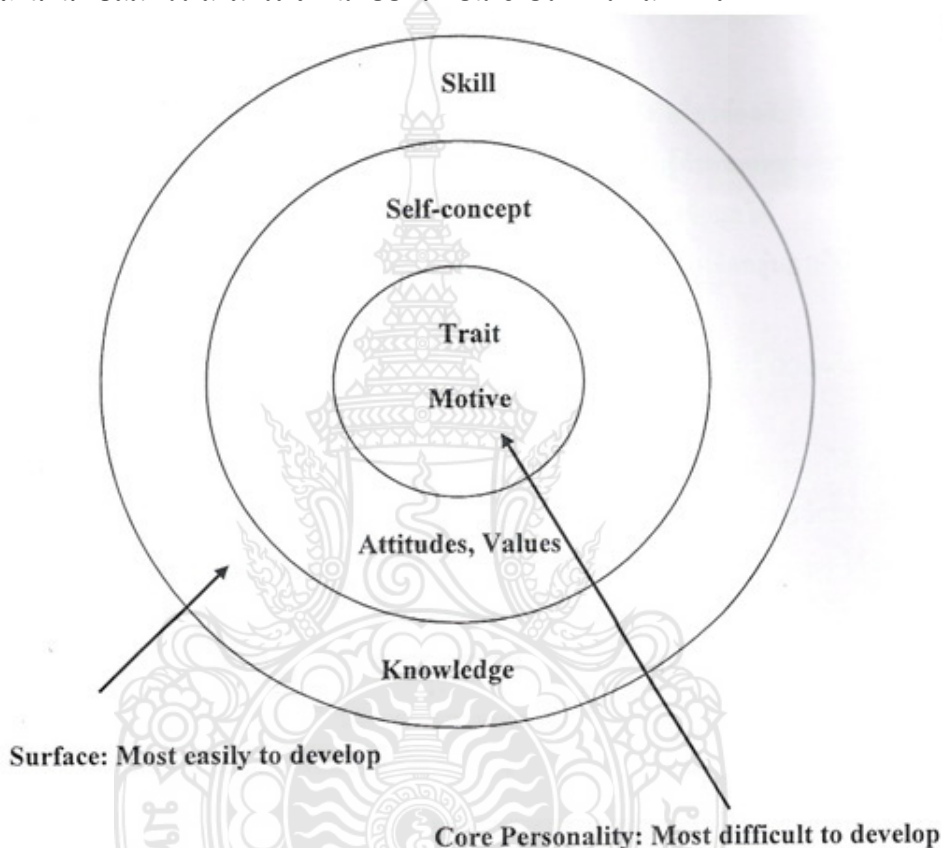
ภาพที่ 1 แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model)

ที่มา : ชูชัย สมितिไกร, 2550 : 29

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบุคคลนั้นเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ โดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่เหนือน้ำซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย ได้แก่ ความรู้สาขาต่างๆ ที่ได้เรียนมา (Knowledge) และส่วนของทักษะ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญพิเศษด้านต่างๆ (Skill) สำหรับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำซึ่งเป็นส่วนที่มีปริมาณมากกว่านั้น เป็นส่วนที่ไม่อาจสังเกตได้ชัดเจนและวัดได้ยากกว่า และเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่า ได้แก่ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self image) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) ส่วนที่อยู่เหนือน้ำเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับเขว่นปัญหาของบุคคล ซึ่งการที่บุคคลมีความฉลาดสามารถเรียนรู้องค์ความรู้ต่างๆ และทักษะได้นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้มีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น จึงจำเป็นต้องมีแรงผลักดันเบื้องต้น คุณลักษณะส่วนบุคคล ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมอย่างเหมาะสมด้วย จึงจะทำให้บุคคลกลายเป็นผู้ที่มีผลงานโดดเด่นได้

ประเภทของสมรรถนะ

สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer, 1993 อ้างอิงในชัชวาลย์ ทัศนวิษ, 2554) ได้อธิบายไว้ว่า คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic or Attribute) ที่เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะของบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกระทำ พฤติกรรม หรือการคิด โดยที่คุณลักษณะพื้นฐานเหล่านี้จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น ๆ และคงทนอยู่ภายในตัวบุคคลเป็นระยะเวลานานพอสมควร สามารถจำแนกออกได้เป็น 6 ประการ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

ที่มา : ชูชัย สมิตธิไกร, 2550 : 35

ภาพที่ 2 สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

1. **แรงจูงใจ (Motive)** เป็นสิ่งที่บุคคลคิดถึงหรือมีความต้องการ ซึ่งแรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันหรือแรงขับให้บุคคลกระทำพฤติกรรม หรือตัวกำหนดทิศทางหรือทางเลือกในการกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย หรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา เช่น เมื่อบุคคลตั้งเป้าหมายที่ทำหายจะทำให้เขามีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. **อุปนิสัย (Trait)** เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคล ซึ่งจะแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อข้อมูล หรือสถานการณ์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ อุปนิสัยเป็นสิ่งที่เกิดจากการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู

ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล สมรรถนะด้านอุปนิสัยเช่น การควบคุมอารมณ์ภายใต้สภาวะความกดดัน ความคิดริเริ่ม เป็นต้น

3. **อัตมโนทัศน์ (Self-Concept)** หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจรวมถึงทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) จินตภาพส่วนบุคคล (Self-Image) เป็นต้น

4. **บทบาททางสังคม (Social Role)** หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไรบ้าง เช่น การเป็นผู้นำทีมงาน ความมีจริยธรรม เป็นต้น

5. **ความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจในหลักการแนวคิดต่าง ๆ ที่บุคคลจำเป็นต้องมีในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ หรือกล่าวอย่างสั้นๆ ก็คือ *“บุคคลต้องมีความรู้อะไรบ้าง”* เช่น เจ้าหน้าที่บุคคล ต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารทรัพยากรบุคคล ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

6. **ทักษะ (Skill)** หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานทั้งด้านใช้วัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือการใช้สมองเพื่อคิดสิ่งต่างๆ หรือกล่าวอย่างสั้นๆ ก็คือ *“บุคคลต้องทำอะไรได้บ้าง”* ระดับหรือประเภทของสมรรถนะนี้เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและบริหารทรัพยากรบุคคล

สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer, 1993 อ้างอิงในชัชวาลย์ ทัดศิวัช, 2554) ยังอธิบายไว้ด้วยว่า สมรรถนะในเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่กล่าวไปนั้น มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสมรรถนะในเชิงการปฏิบัติงานและกระบวนการของพฤติกรรมการทำงานที่บุคลากรแสดงออกมาด้วย

แมคลาแกน (McLagan, 1997 อ้างอิงในชัชวาลย์ ทัดศิวัช, 2554) ให้ความคิดเห็นต่อลักษณะของสมรรถนะในมุมมองต่างๆ ที่รวมทั้งมุมมองขีดความสามารถที่เป็นปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์เข้าด้วยกัน ดังนี้

1. **สมรรถนะตามลักษณะงาน (Competency as Tasks)** เป็นการแสดงถึงว่าสมรรถนะต่างๆ สามารถแบ่งออกเป็นงานย่อยๆ และกำหนดขอบเขตของงานที่จะทำได้ ได้แก่ งานการทำความเข้าใจสถานะพื้นที่ งานย่อยคือการเลือกไม้กวาด ซึ่งงานย่อยลงไปอีกก็จะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้ไม้กวาดว่าจะเลือกใช้ไม้กวาดอันใดในการทำงานที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด

2. **สมรรถนะตามลักษณะของผลลัพธ์ (Competency as Results)** ลักษณะสมรรถนะที่สามารถแบ่งออกเป็นองค์ประกอบย่อย ซึ่งผลลัพธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้จะรวมกันไปสู่ผลลัพธ์ร่วมกัน

3. **สมรรถนะตามผลของการกระทำ (Competency as Outputs)** สมรรถนะในลักษณะนี้จำเป็นที่จะต้องค้นหาความต้องการของลูกค้าทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ได้ความต้องการในการผลิตหรือบริการ จากนั้นจึงแบ่งผลที่ได้ออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ และสามารถกำหนดคุณภาพและมาตรฐานที่ต้องการในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า

4. **สมรรถนะตามความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (Competency as Knowledge, Skill and Attitude)** คนที่มีความเฉลียวฉลาดจะมีการแสดงออกทางพฤติกรรม หรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะบ่งบอกว่าคนผู้นั้นมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด ในส่วนของสมรรถนะใน

ลักษณะนี้ จะต้องแยกแยะออกมาให้เห็นว่า ความรู้ ทักษะ และทัศนคติอะไรบ้างที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวนั้น จะรวมไปถึงการมุ่งเน้นในความสำเร็จของเป้าหมาย การค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และจะนำมาซึ่งการใช้เป้าหมายเป็นตัวกำหนดลำดับความสำคัญของการทำงานต่อไปได้

5. สมรรถนะที่แต่ละคนมีอยู่ (Competency as Attribute Bundle) เป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการของสมรรถนะทางความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งเป็นความสามารถที่แท้จริงของแต่ละบุคคลที่มีอยู่แต่เป็นการยากมากที่จะยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมของผู้นำจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้คนแสดงออกในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นคือ จะต้องแสดงพฤติกรรมที่สามารถจูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามได้ นั่นคือ ความสามารถที่ผู้นำจะต้องมี แต่อะไรคือสาเหตุพื้นฐานของพฤติกรรมนั้น ความสามารถในการฟัง ความนึกคิดความรู้ทางธุรกิจ การพูดในที่ชุมชน องค์ประกอบบางอย่าง หรือความรับผิดชอบในตัวเอง

อย่างไรก็ดี มักจะปรากฏความสับสนกันอยู่บ้างว่าสมรรถนะนั้นเป็นเรื่องของงานหรือเรื่องที่คนจะต้องมี เคอร์สเตด (Kierstead, 1998) จึงได้แบ่งสมรรถนะออกเป็น 2 กลุ่มหลักคือสมรรถนะฐานงาน (job-based competency or area competency) เป็นสิ่งที่บุคคลต้องทำในการทำงานหรือในหน้าที่การงาน และสมรรถนะฐานบุคคล (person-based competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะทั่วไปที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานนั้นได้ดี ความสับสนของการกำหนดสมรรถนะนี้ได้แก่ วิสัยทัศน์นั้นควรที่จะกำหนดเป็นสมรรถนะฐานงาน หรือสมรรถนะฐานบุคคล เนื่องจากหากพิจารณาว่าวิสัยทัศน์นี้เป็นสิ่งที่บุคคลผู้ครองตำแหน่งต้องมีแล้ว สมรรถนะนั้นก็จะเป็สมรรถนะฐานงาน แต่หากพิจารณาในอีกทางหนึ่งว่าสมรรถนะดังกล่าวเป็นเรื่องที่คุณต้องมีเพื่อการทำงาน สมรรถนะนั้นก็จะเป็สมรรถนะฐานบุคคลได้ เป็นต้น นอกจากนี้ จากทัศนะของเคอร์สเตด ยังปรากฏการแบ่งสมรรถนะ 2 กลุ่มหลักดังกล่าวนี้ ออกเป็นสมรรถนะย่อยได้อีกดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะขององค์การ (organization competency) ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ สมรรถนะองค์การ ซึ่งเป็นสมรรถนะโดยรวมขององค์การที่บุคคลทุกระดับขององค์การจะต้องมี เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ และสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน (job-related competency) หรือเรียกว่าสมรรถนะฐานงาน (job-based competency or area competency) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติในงานที่เขามีหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจ หรือพันธกิจขององค์การ

2. สมรรถนะของบุคคล (person-based competency) หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ดี โดยเป็นผลรวมของสมรรถนะขององค์การและสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือ สมรรถนะทั่วไป (generic competency) หรือสมรรถนะหลัก (core competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะร่วมของบุคคลที่ปฏิบัติงานในทุกกลุ่มงาน หรือทุกตำแหน่งในกลุ่มงาน จะต้องมีเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรม เพื่อให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (achievement motivation) การมีจิตบริการ (service mind) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (expertise) การทำงานเป็นทีม (teamwork) เป็นต้น และสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งหรือเรียกว่าสมรรถนะในงาน (functional competency) ซึ่งหมายถึงสมรรถนะที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์การ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับการทำงานในแต่ละหน้าที่ ซึ่งส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การสามารถปฏิบัติงานในภารกิจหน้าที่

ได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างของสมรรถนะแบบนี้ได้แก่ การมองภาพองค์รวม (conceptual thinking) การคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) การสื่อสารจูงใจ (communication and influencing) การควบคุมตนเอง (self control) เป็นต้น

ในมุมมองของนักวิชาการไทย ได้จำแนกสมรรถนะ ไว้ดังนี้

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2543) ได้แบ่งสมรรถนะออกเป็นลักษณะ ดังนี้

1. Leadership Competency หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้บริหาร

2. Professional Competency หมายถึง ทักษะที่พนักงานจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานของตนให้บรรลุผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมขององค์กร โดยบุคลากรสามารถเพิ่มศักยภาพหรือความเชี่ยวชาญของตนในส่วนนี้ได้โดยกระบวนการฝึกอบรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงตลอดจนการได้รับมอบหมายงานที่แตกต่างกันออกไปหรือในระดับที่สูงขึ้น

3. Technical Competency หมายถึง องค์ความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาการของงาน ซึ่งบุคลากรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยทั่วไปแล้ว จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะงาน และตามภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบในงาน บุคลากรสามารถเพิ่มศักยภาพ หรือความเชี่ยวชาญในส่วนของคุณรู้ในงานของตนได้โดยกระบวนการฝึกอบรม การเรียนรู้จากทฤษฎี และการปฏิบัติงานจริง ตลอดจนหมุนเวียนในหน้าที่งานที่แตกต่างกันออกไป

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย

1. Core Competency หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้ การแบ่งเป็น core competency นี้ หรืออาจพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักนี้ถือเป็น “คุณสมบัตินี้” ของทุกคนในองค์กรที่จะต้องมีส่วนซึ่งคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักขององค์กรหนึ่งอาจจะไม่เหมือนกับอีกองค์กรหนึ่งก็ได้ และหากจะอธิบายต่อไปให้ถึงที่สุดแล้วคุณสมบัตินี้หรือคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักตัวนี้ก็คือ ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร (corporate culture)

2. Job Competency หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนๆ นั้นสามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้นๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. Personal Competency หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะความเชื่อ และอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดดเด่นกว่าคนอื่นทั่วไป เช่น พวกที่สามารถอาศัยอยู่กับแมลงป่องหรืออสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียก personal competency ว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล ห้ามเลียนแบบ

ประโยชน์ของการศึกษาสมรรถนะ

1. ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่ง Competency ที่เป็นหลักสามารถช่วยในการสร้างกรอบแนวคิด พฤติกรรม ความเชื่อ ทัศนคติของคนในองค์กรให้เป็นไปใน

ทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์การ และ Core Competency เปรียบเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาให้เป้าหมายต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ดีแล้วเร็วยิ่งขึ้น

2. การสร้างวัฒนธรรมองค์การ (Corporate Culture) ได้แก่

2.1 ช่วยสร้างกรอบการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในองค์การ โดยรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในภาพรวมขององค์การได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.4 ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดวัฒนธรรมองค์การตามธรรมชาติที่ไม่พึงประสงค์

3. เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์

3.1 การคัดเลือกบุคลากร

3.2 การพัฒนาและฝึกอบรม

3.3 การเลื่อนลำดับปรับตำแหน่ง

3.4 การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่

3.5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.6 การบริหารผลตอบแทน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภิญโญ พูลสุข (2554: บทคัดย่อ) ได้รายงานการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.17/81.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาผลการเรียนที่ทักษะและเพื่อหาความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมี

ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ความรู้ทักษะการนวดไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับมีความรู้ความเข้าใจมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก นอกจากนี้ผู้เรียนมีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ ที่อยู่ อาศัย สถานภาพ รายได้ และอาชีพ มีความต้องการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยไม่แตกต่างกันและโดยรวมเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานเรื่องดูแลสุขภาพและใช้ประกอบอาชีพ ความพึงพอใจชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยมากเพราะทนแทนหรือเสริมวิธีการเรียนแบบกลุ่มในห้องเรียน ลดเวลาเรียน อ่อนตัว สะดวก มีประสิทธิภาพและประหยัด

สรรสุดา เจียมจิต และธนพร วรรณตร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาอุปกรณ์ประกอบอาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางและผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่สามารถใช้ร่วมกันระหว่างวิชาอุปกรณ์ประกอบอาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน จากหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสอดคล้องกับหน่วยการสอนที่มีความสอดคล้องกันในแง่เนื้อหา นักศึกษาสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาได้ด้วยตนเอง และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สุพจน์ ชุมผาง (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า การประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นจากการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีคุณภาพด้านสื่อเฉลี่ย 4.25 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เฉลี่ย 4.66 ภาพรวมอยู่ในระดับดี ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC; Index of Item Objective Congruence) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ซึ่งเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .20 - .08 หาค่าความเชื่อมั่นได้ 4.086 ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทุกชุด มีประสิทธิภาพเฉลี่ย 97.4/95.46 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ตั้งไว้ 85/85 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ค่าเฉลี่ย 4.03 ภาพรวมอยู่ในระดับดี

ฤทธิชัย วิเศษชาติ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษา รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาพื้นฐาน พ 32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) พัฒนาและหาค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษา รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาพื้นฐาน พ 32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และมีดัชนีประสิทธิผลไม่น้อยกว่า 0.50 3) ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษารายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาพื้นฐาน พ 32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเพศศึกษา ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ชิงงาน การปรับปรุงชุดการเรียนรู้ เรื่องเพศศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบของชุดการเรียนรู้ ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและชัดเจน มีการ์ตูน รูปภาพ ประกอบ รูปเล่มกะทัดรัด สีสันทสวยงามและมีเนื้อหาที่ให้ความรู้ เนื้อหาด้านเพศศึกษา ควรเป็นเรื่องที่สามารถนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้และแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำปรึกษา และช่วยเหลือ ควรมีการจัดกิจกรรมชุดใหญ่ 4-6 คน เรียนรู้จากกรณีศึกษา มีการวัดผลประเมินผล ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

2. ชุดการเรียนรู้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67–1.00 ค่าประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (Individual Tryout) เท่ากับ 84.00/87.77 ดัชนีประสิทธิผลแบบเดี่ยวเท่ากับ 0.84 ประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) เท่ากับ 84.44/87.03 ดัชนีประสิทธิผลแบบกลุ่มย่อยเท่ากับ 0.82 และชุดการเรียนรู้มีค่าประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Filed Tryout) เท่ากับ 89.90/88.73 ดัชนีประสิทธิผลแบบภาคสนามเท่ากับ 0.84 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสุข สนุกสนานกับการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่นำมาทดลองใช้ได้นำกรณีศึกษา และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาใช้ประกอบการเรียนรู้

4. นักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนมีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้สูงสุดในระดับมากที่สุด ผลการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม พบว่านักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง เพศศึกษาและสามารถนำความรู้ ข้อมูลที่ได้รับมาเรียบเรียงจัดทำผลงาน ตามที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติกิจกรรมการทำงานกลุ่ม โดยมีการปรึกษากันก่อนทำงาน แบ่งหน้าที่และปฏิบัติตามขั้นตอน พร้อมทั้งมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม และทำให้งานเสร็จตรงตามเวลา ผลการประเมินตามสภาพจริง ใบบาง หนังสือเล่มเล็กและแผ่นพับ พบว่านักเรียน มีการวางแผนร่วมกันทำงาน และสามารถนำเสนอผลงาน และปรับปรุงผลงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ด้านผลการประเมินผลงาน นักเรียนพบว่าเกณฑ์การประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ความถูกต้องของเนื้อหา ผลการปรับปรุงและแก้ไขชุดการเรียนรู้ มีการปรับปรุงคำชี้แจงในกิจกรรมเพิ่มเติมของชุดการเรียนรู้ 1 และชุด 2 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามใบบาง และแบบทดสอบให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ไพชยนต์ พิมพ์พัทเลิศ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างและประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้ชุดการสอน วิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยสร้างชุดการสอนที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 6 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วยคู่มือ ประกอบการใช้สื่อการสอน ข้อสอบ และเฉลยข้อสอบ ซึ่งอยู่ในรูปแบบไฟล์ Adobe Acrobat และสื่อประกอบการสอน ซึ่งอยู่ในรูปแบบไฟล์ Microsoft PowerPoint ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้สอนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.38, s = 0.53$) ซึ่งสรุปได้ว่าชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตที่พัฒนาขึ้นสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการ

เรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต ระดับปริญญาตรี 4 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้นเอง ซึ่งประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูกับความเป็นครู
2. เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู
4. การเรียนรู้ในความเป็นครู
5. นวัตกรรมการเรียนรู้

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูที่มีต่อชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย สมรรถนะมาตรฐานของคุรุสภา และสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ มีวิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย

2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยง ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประกอบด้วย

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรวรรณ ชลาสิน

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประไพศรี สงวนวงค์

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาภรณ์ วรรณวาสิิน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยให้ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83

5. ผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แบบสอบถามฉบับร่าง โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ และปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเป็นครั้งสุดท้าย

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้เหมาะสมต่อการใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (ภาคผนวก ข)

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดสมรรถนะให้ตรงกับสมรรถนะที่คุรุสภา กำหนด และเป็นความต้องการของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (ภาคผนวก ข)

จากแบบสอบถามการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู เป็นการทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการสร้างชุดการเรียนรู้ เพื่อหาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ที่จะเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี และด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาในโรงเรียน/วิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 50 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเรขาคณิต

ผลการสำรวจพบว่า มีสถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74 และสถานศึกษามีความต้องการสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูของผู้ประกอบวิชาชีพครู ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูของผู้ประกอบวิชาชีพครู

สมรรถนะที่พึงประสงค์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	S. D.	การแปลผลข้อมูล
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	4.01	0.69	มาก
2. ด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี	4.20	0.69	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.25	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.14	0.69	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษามีความต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{x} = 4.25, S. D. = 0.70$) รองลงมาได้แก่สมรรถนะด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี ($\bar{x} = 4.20, S. D. = 0.69$) และด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = 4.01, S. D. = 0.69$)

แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีสมรรถนะด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ย่อมส่งผลต่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีที่ดีต่อผู้เรียนและสถานศึกษา และอีกทั้งสมรรถนะด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีย่อมส่งผลต่อความรู้ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพมีความรู้ และความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีมาตรฐานวิชาชีพและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีความรู้และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและเป็นระบบ มีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ

ขั้นตอนที่ 3 จำแนกสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู เพื่อการจัดกลุ่มสมรรถนะให้สอดคล้องกันหรือใกล้เคียงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

การจำแนกสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูนั้นได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู สามารถจำแนกสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูกับความเป็นครู
2. เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู
4. การเรียนรู้ในความเป็นครู
5. นวัตกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 สร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ ตามการวิเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนี้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสอนและสื่อการสอนที่หลากหลายชนิดที่สามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างแผนการสอน

1.1 ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ของคุรุสภา รายวิชาการจัดการเรียนรู้ และรายวิชาความเป็นครู จำนวน 5 หน่วย ดังนี้

1. ครูกับความเป็นครู
2. เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู
4. การเรียนรู้ในความเป็นครู
5. นวัตกรรมการเรียนรู้

1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การสอนจากคำอธิบายรายวิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ดังภาคผนวก ข

1.3 เขียนแผนการสอน วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จำนวน 5 หน่วย 11 ตอน

1.4 นำแผนการสอนเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมิน ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการสอน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1

1.5 สร้างแบบประเมินแผนการสอน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยดำเนินการดังนี้

- 1.5.1 ศึกษาแบบประเมินผลแผนการสอน
- 1.5.2 สร้างแบบประเมินแผนการสอน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยถามครอบคลุมองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้

1.5.3 แบบประเมินแผนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนให้ได้ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป หรืออยู่ในระดับเหมาะสมมาก จึงถือว่าเป็นที่เหมาะสม มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102-103) ดังตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1 แบบประเมินแผนการสอน วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู

แบบประเมินแผนการสอน
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน ต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารระการเรียนรู้ตรงตามแผนการสอน					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสารระการเรียนรู้					
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 การนำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน					
3.2 การนำเข้าสู่บทเรียนเร้าความสนใจผู้เรียน					
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
ฯลฯ					

เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.51 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

การประเมินระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแผนการสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู ผลปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมของแผนการสอนเท่ากับ 4.37 ถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ภาคผนวก ค) และคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 จัดพิมพ์แผนการสอนร่วมกับประมวลสาระการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ สำหรับใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างประมวลสาระการเรียนรู้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างประมวลสาระการเรียนรู้ รวมทั้งสอบถามผู้มีประสบการณ์ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการสร้างประมวลสาระการเรียนรู้

2.2 ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้จากคุรุสภา และคู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

2.3 สร้างประมวลสาระการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู ให้ครอบคลุมเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพรู

2.4 นำประมวลสาระการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1

2.5 สร้างแบบประมวลสาระการเรียนรู้

2.5.1 ศึกษาการสร้างแบบประเมินของบุญชม ศรีสะอาด (2535: 99-101)

2.5.2 สร้างแบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ โดยถามครอบคลุมองค์ประกอบการสร้างประมวลสาระการเรียนรู้

2.5.3 แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) เพื่อประเมินความเหมาะสมของประมวลสาระการเรียนรู้ให้ได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป หรืออยู่ในระดับเหมาะสมมาก จึงถือว่าเป็นซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102-103) ดังตัวอย่างที่ 2

ตัวอย่างที่ 2 แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

**แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู**

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน ต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย					
3. กิจกรรมเหมาะสมกับเวลา					
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัย					
5. ภาพมีสีสันและสอดคล้องกับเนื้อหา					
6. กิจกรรมมีความหลากหลายสร้างความสนใจของผู้เรียน					
7. การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับวัยสื่อความหมายได้ชัดเจน					

การประเมินระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ผลปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมของประมวลสาระการเรียนรู้เท่ากับ 4.52 ถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด (ภาคผนวก ค) และคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำประมวลสาระการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ที่ได้รับแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไข

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ โดยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จุดประสงค์การสอนที่สร้างขึ้น

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี จากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3.3 สร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การสอน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การสอน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน โดยใช้สูตร IOC (Index of Content: IOC) เลือกแบบทดสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน เท่ากับ 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ง)

3.5 นำแบบทดสอบที่ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ที่เคยเรียนวิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูมาแล้ว เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

3.6 นำผลที่ได้จากแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าระดับความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือมีค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปมาใช้ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีแบบทดสอบ 100 ข้อ ที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.56 – 0.73 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33-0.53 และแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 89.08% จากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้จัดพิมพ์เป็นชุด เพื่อไปทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนต่อไป (ภาคผนวก จ)

ขั้นตอนที่ 5 หาค่าความเชื่อมั่นของชุดการเรียนรู้ โดยนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองประมาณ 10 คน คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ซึ่งดำเนินการทดลองเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของชุดการเรียนรู้ ดังนี้ (ภาคผนวก ฉ)

1. การทดลองครั้งที่ 1 แบบ 1 : 1

คณะผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพรู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเก่า ปานกลาง และอ่อน โดยคณะผู้วิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดและจดบันทึกข้อบกพร่อง รวมทั้งข้อสงสัยต่างๆ ของนักเรียน เพื่อจะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงและทดลองใช้ในครั้งต่อไป

ผลจากการทดลองพบว่าชุดการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 79.34%

2. การทดลองครั้งที่ 2 แบบ 1 : 10

คณะผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 10 คน (3 : 4 : 3) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา การใช้ภาษาการสื่อความหมาย เพื่อจะได้ปรับเนื้อหาและกิจกรรมใหม่ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ผลจากการทดลองพบว่าชุดการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 82.15%

จากผลการทดลองทั้ง 2 ครั้ง ทำให้เห็นได้ว่า ชุดการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 80.74% เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 นำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ โดยนำชุดการเรียนรู้ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จากชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 ปรับปรุงแก้ไขและสรุปชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

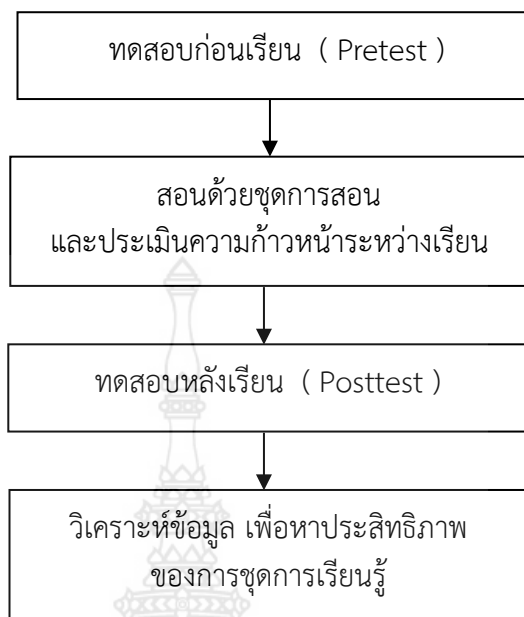
การวิจัยใช้วิธีการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวแบบ One -Group Pretest-Posttest Design ลักษณะการทดลองแบบนี้คือโดยการทำการทดสอบก่อนทำการทดลอง แล้วจึงเอากลุ่มตัวอย่างมาทำการทดลองกับการกระทำที่ต้องการศึกษา เมื่อทำการทดลองแล้วจึงทำการทดสอบอีกครั้ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการทดลองซึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว ควบคุมเวลาของกลุ่มได้แน่นอน และประหยัด สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ทดสอบพื้นฐานความรู้ (Pretest) ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือในการทดสอบ

2. สอนด้วยชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ซึ่งชุดการเรียนรู้นี้ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนและวิธีการที่คู่มือครูกำหนดไว้ และทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการเรียน

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) เมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนครบหน่วยกิจกรรมการเรียนรู้แล้วทำการทดสอบผลการเรียนอีกครั้งด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ โดยนำผลของคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ
2. วิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ
3. วิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย
4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ
5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
6. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ (Index of Consistency)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สูตรหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบ

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่ายของข้อสอบ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบข้อสอบทั้งหมด

3. สูตรการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$$B = \frac{R_u - R_l}{N}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_u	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนี้ถูกของกลุ่มสูง
	R_l	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนี้ถูกของกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

4. การหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

5. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

6. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 96)

$$r_{\alpha} = 1 - \frac{k \sum x_1 - \sum x_1^2}{(k-1)(\sum x_1 - C)^2}$$

เมื่อ	r_{α}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	x_1	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

7. สถิติ t-test สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; df = N - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

8. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$E_1 = \frac{\sum x}{\bar{A}} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักศึกษาทุกคนที่ตอบกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
	A	แทน	คะแนนเต็มของกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum f}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum f$	แทน	คะแนนรวมของนักศึกษาทุกคนที่ตอบแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

9. การแปลความหมายของแบบประเมินตามแนวทางของ (Best, 1970 : 179-187 อ้างถึงในสุนทร, 2543: 44)

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยมากที่สุด
2. ความคิดเห็นของนักศึกษา			
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แผนการวิจัย One Group Pre-test Post-test Design ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	หมายถึง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้
E_2	หมายถึง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
t	หมายถึง	การเปรียบเทียบค่า t-test
P-value	หมายถึง	ค่า t ที่ได้จากการคำนวณเพื่อเปรียบเทียบความมีนัยสำคัญทางสถิติ

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ได้จากคะแนนการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละหน่วย	คะแนนการทำกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ (E_1)	คะแนนการทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ (E_2)	ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (E_1/E_2)
หน่วยที่ 1	89.72	86.89	89.72/86.89
หน่วยที่ 2	89.29	88.31	89.29/88.31
หน่วยที่ 3	87.33	88.27	87.33/88.27
หน่วยที่ 4	89.11	88.49	89.11/88.49
หน่วยที่ 5	89.41	90.18	89.41/90.18
รวม	88.97	88.43	88.97/88.43

จากตารางที่ 3 พบว่า ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีประสิทธิภาพ เท่ากับ **88.97/88.43** เมื่อพิจารณาคะแนนการทำกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ พบว่าทุกหน่วยมีประสิทธิภาพมากกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	$S. D.$	t
ก่อนเรียน	45	47.60	4.55	3.10*
หลังเรียน	45	79.49	5.49	

* $P < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 47.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.55 ผลการทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.49 ค่า t-test เท่ากับ 3.10 แสดงให้เห็นว่าเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.21	0.71	มาก
1.1 การนำเสนอเนื้อหาที่เรียน มีรูปแบบชัดเจนไม่สับสนเข้าใจง่าย	4.33	0.71	มาก
1.2 เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน	4.22	0.64	มาก
1.3 เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	4.29	0.69	มาก
1.4 เนื้อหาแต่ละชุดมีความแปลกใหม่	4.16	0.77	มาก
1.5 เนื้อหาแต่ละชุดสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.07	0.75	มาก
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.35	0.67	มาก
2.1 กิจกรรมที่นำมาใช้ในแต่ละเรื่องมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อ	4.27	0.75	มาก
2.2 กิจกรรมที่นำมาใช้มีความเหมาะสม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง	4.64	0.57	มากที่สุด
2.3 มีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ท้าทาย มาสอดแทรกในการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้	4.36	0.74	มาก
2.4 ผู้เรียนทุกคนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือร่วมกับกลุ่มทุกกิจกรรม	4.32	0.67	มาก
2.5 ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำกิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือกลุ่ม	4.18	0.61	มาก
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	4.20	0.70	มาก
3.1 มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.29	0.73	มาก
3.2 ได้รับความสนใจต่อผู้เรียน	4.40	0.62	มาก
3.3 ช่วยให้เรียนเข้าใจง่ายและเรียนรู้ได้รวดเร็ว	4.02	0.75	มาก
3.4 มีสื่อประกอบครบทุกกิจกรรม	4.18	0.65	มาก
3.5 ใ้ความรู้ และคำสั่งใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายต่อการนำไปปฏิบัติกิจกรรม	4.11	0.78	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. การวัดผลและประเมินผล	4.43	0.66	มาก
4.1 กิจกรรมแต่ละหน่วยมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.40	0.69	มาก
4.2 กิจกรรมแต่ละหน่วยทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง	4.47	0.59	มาก
4.3 ผู้เรียนมีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ตนเองทำ	4.32	0.64	มาก
4.4 กิจกรรมในแต่ละหน่วยมีความง่ายเหมาะสมกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	4.36	0.69	มาก
4.5 เมื่อทำแบบทดสอบผู้เรียนมีความพอใจในคะแนนที่ตนเองทำได้	4.58	0.70	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.30	0.69	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30, S.D. = 0.69$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43, S.D. = 0.66$) รองลงมาคือด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.35, S.D. = 0.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.20, S.D. = 0.70$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้
  2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
  3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูที่มีต่อชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test on Samples Group

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.97/88.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30, S. D. = 0.69$)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.97/88.43 หมายความว่านักศึกษาได้ค่าเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดแต่ละกิจกรรมและแบบทดสอบประจำหน่วย ได้สูงกว่าร้อยละ 80 จึงแสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถนำไปประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่กำหนดให้จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนโดยวิธีค้นพบของบรูเนอร์ที่อ้างว่าการสอนที่ยึดผู้เรียนเรียนรู้โดยการค้นพบเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพูนสติปัญญาของผู้เรียน เพราะผู้เรียนต้องหาทางแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความจำได้ดีกว่าการเรียนรู้โดยวิธีการอื่น ๆ ช่วยในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการถ่ายโยงได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น และช่วยทำให้ผู้เรียนภูมิใจว่าตนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550: 203-205) จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาผลการเรียนทักษะและเพื่อหาความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของภิญโญ พูลสุข (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.17/81.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพจน์ ชุมผาง (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสรรสุตา เจียมจิต และธนพร วรฉัตร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาอุปกรณ์ประกอบอาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางและผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่สามารถใช้ร่วมกันระหว่างวิชาอุปกรณ์ประกอบอาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน จากหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสอดคล้องกับหน่วยการสอนที่มีความสอดคล้องกันในแง่เนื้อหา นักศึกษาสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาได้ด้วยตนเอง และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งยังได้ผ่านขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพกับนักศึกษารายบุคคล นักศึกษากลุ่มเล็ก ปรับปรุงแก้ไข ให้ชุดการเรียนรู้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.30 เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักศึกษาเกิดเรียนรู้อย่างมีความสุขพร้อม ๆ กับการพัฒนาความดีงามและความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ เหล่าจินดา (2551: 98) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นต่อการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดด้านคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อแบบฝึกทักษะ นักเรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เนื่องมาจากแบบฝึกทักษะเป็นการเรียนที่แปลกใหม่ เป็นวิธีที่ต่างไปจากการเรียนแบบเดิมที่นักเรียนเคยเรียนมาเพราะนักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับครูผู้สอน จึงทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน และตื่นตัวที่ได้ตอบคำถาม และสนใจกับแบบฝึกทักษะมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การนำชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูไปใช้งานนั้น ผู้ที่ศึกษาต้องศึกษารายละเอียดของประมวลการสอนเนื้อหา เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างรอบคอบ

1.2 ผู้สอนที่จะนำชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูไปใช้งานควรมีการทดลองใช้กับนักศึกษาก่อนเบื้องต้น เพื่อสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา

2.1 ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว เป็นต้น

2.2 ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เกิดการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง และเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพราะบางครั้งผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เป็นผู้ที่ทำงานและประกอบอาชีพอยู่แล้ว บางครั้งอาจจะไม่มีเวลาในการศึกษาอย่างเต็มที่

บรรณานุกรม

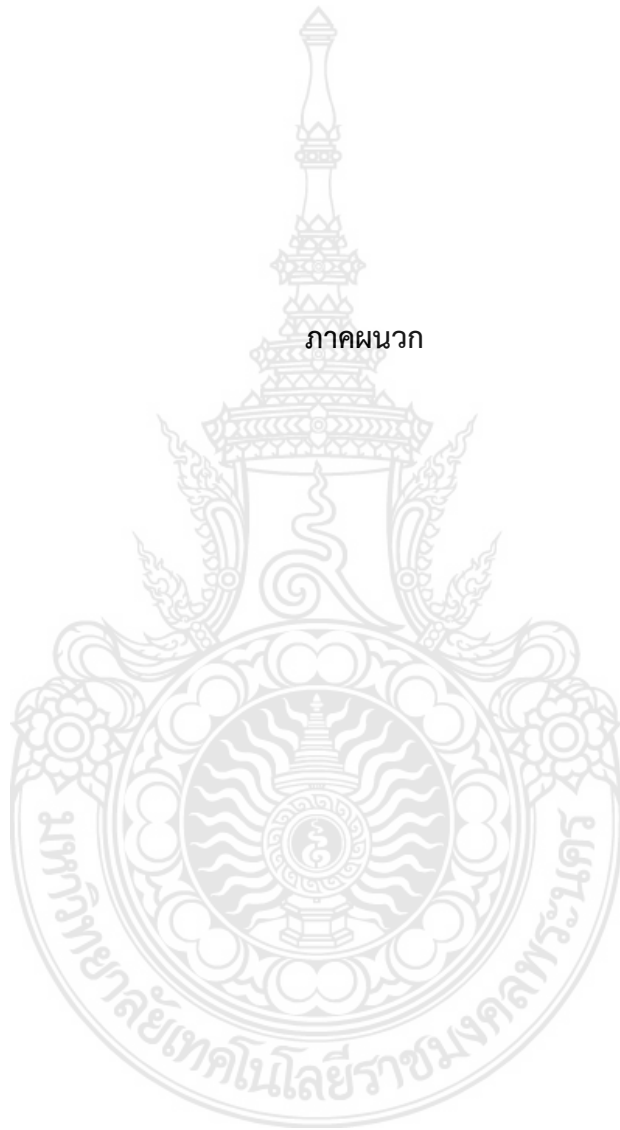
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. การพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2554.
- จิระประภา อัครบวร. สร้างคนสร้างผลงาน. กรุงเทพมหานคร: ก.พลพิมพ์ (1996), 2549.
- ชูชวัลย์ ทัดศิริช. สมรรถนะกับการบริหารทรัพยากรบุคคล. สืบค้นจาก เว็บไซต์ www.tpa.or.th วันที่ 2 กันยายน 2554, 2554.
- ชูชัย สมितिไกร. การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ฐิติวรรณ สิ้นธุ์นอก. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะที่จำเป็นของผู้จัดการฝึกอบรมสำหรับองค์กรเอกชนในประเทศไทย. คุชฎินิพนธ์ หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ, 2552.
- ณรงค์วิทย์ แสันทอง. มารู้อีก Competency กันเถอะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอช อาร์ เซ็นเตอร์, 2547.
- ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ, 2553.
- เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. Competency-based Human Resource Management. วารสารการบริหารคน. ปีที่ 21 (ตุลาคม – ธันวาคม 2543): 11-18, 2543.
- ภิญโญ พูลสุข. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานผลขอประกอบการเลื่อนวิทยฐานะ. โรงเรียนนราสิกขาลัย, 2554.
- ไพชยนต์ พิมพ์พิทเลิศ. การสร้างและประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้ชุดการสอน วิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2537.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. ศูนย์สารสนเทศราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ, 2542.
- สรรสุดา เจียมจิต และธนพร วรฉัตร. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาอุปกรณ์ประกอบอาคาร 1 และวิชาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายใน 4 สำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด. กรุงเทพฯ, 2548.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุดารัตน์ ครุฑทกะ. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสรรณนะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าพยาบาลในระบบบริการสุขภาพในอนาคต. ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ, 2550.
- สุพจน์ ชุมผาง. รายงานการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ามะไฟหวาน. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ, 2551.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ: ด่านสุนทธา การพิมพ์, 2550.
- Boyatzis, R.E. *The Competent Manager*. New York: McGraw-Hill, 1982.
- Mitrani, A., Dalziel, M., and Fitt, D. *Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward*. London: McGraw-Hill, 1992.
- Spencer, M and Spencer, M.S. *Competence at work: Models for Superiors Performance*. New York: John Wiley & Sons, 1993.
- Dales, M and Hes, K. *Creating Training miracles*. Sydney: Prentice Hall, 1995.

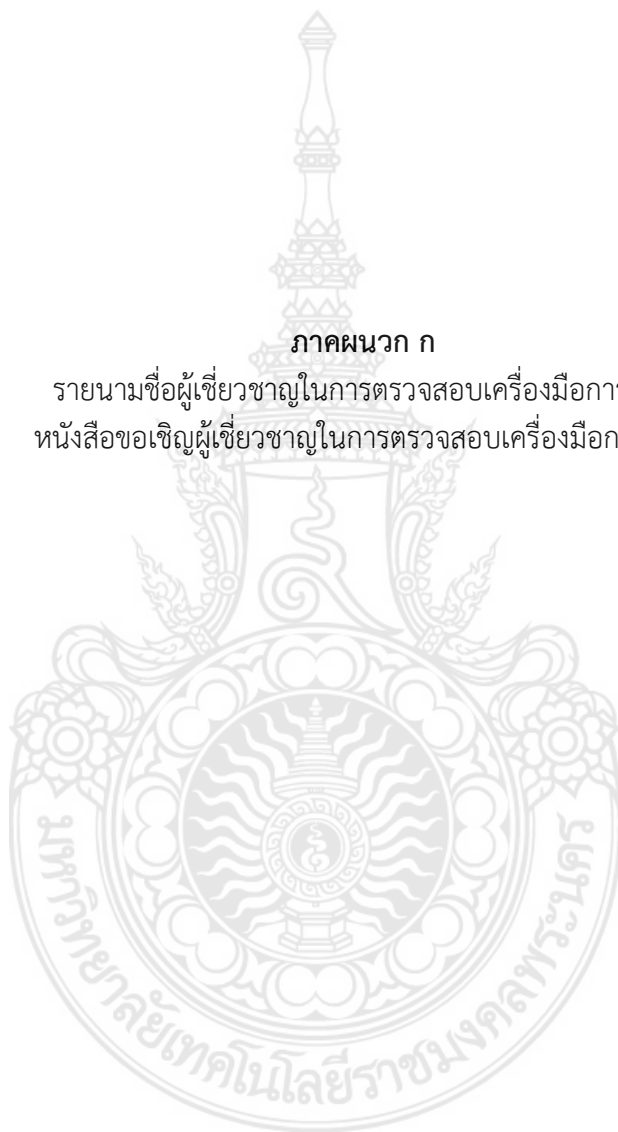

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรรรณ ชลวาสิน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประไพศรี สงวนวงศ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาภรณ์ วรรณะวาสิน

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๒/

คณะกรรมการอำนวยการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรวรรณ ชลวาสิน

ด้วย คณะกรรมการอำนวยการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้รับ
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู”

ในการนี้ทางนักวิจัยมีความประสงค์ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือสำหรับประกอบการทำโครงการวิจัย และขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการทำ
โครงการวิจัยเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูง มา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งศักดิ์ มานะสุนทร)

คณบดีคณะกรรมการอำนวยการ

งานบริการวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ - ๑๕ ต่อ ๖๑๐๐ - ๖๑๐๓

โทรสาร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ ต่อ ๖๑๐๓

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๒/

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประไพศรี สงวนวงค์

ด้วย คณะกรรมการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้รับ
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู”

ในการนี้ทางนักวิจัยมีความประสงค์ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือสำหรับประกอบการทำโครงการวิจัย และขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการทำ
โครงการวิจัยเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูง มา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประไพศรี สงวนวงค์)

คณบดีคณะกรรมการอุตสาหกรรม

งานบริการวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ - ๑๕ ต่อ ๖๑๐๐ - ๖๑๐๓

โทรสาร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ ต่อ ๖๑๐๓

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๒/

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาภรณ์ วรรณะวาสิน

ด้วย คณะกรรมการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้รับ
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู”

ในการนี้ทางนักวิจัยมีความประสงค์ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือสำหรับประกอบการทำโครงการวิจัย และขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการทำ
โครงการวิจัยเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูง มา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรืองศักดิ์ มานะสุนทร)

คณบดีคณะกรรมการอุตสาหกรรม

งานบริการวิชาการและวิจัย

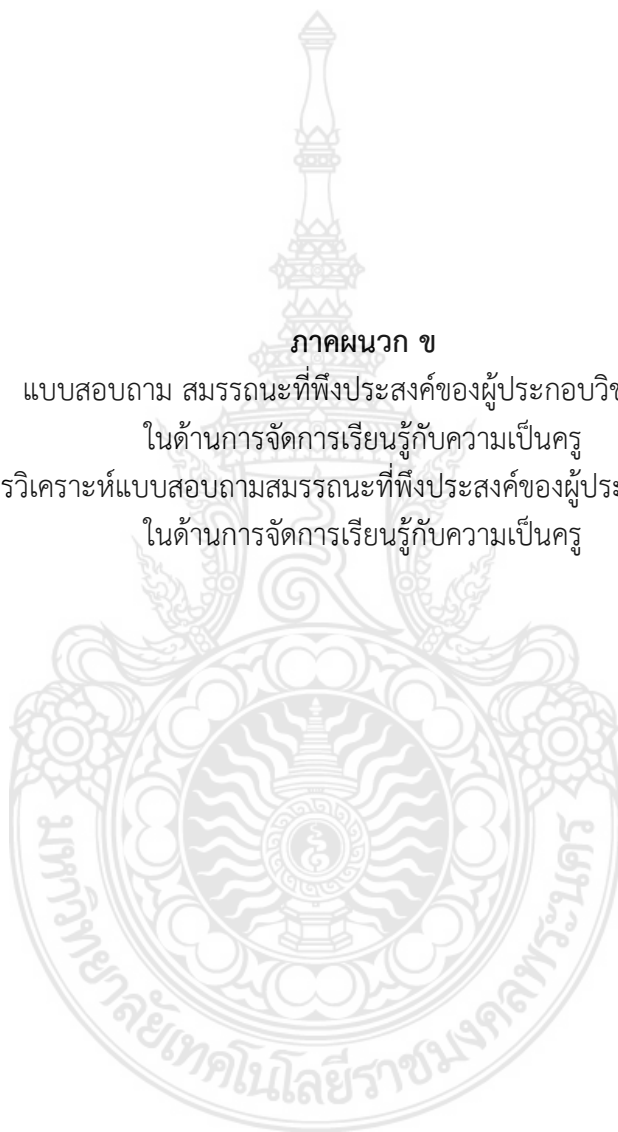
โทร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ - ๑๕ ต่อ ๖๑๐๐ - ๖๑๐๓

โทรสาร. ๐๒ ๒๘๒ ๙๐๐๙ ต่อ ๖๑๐๓

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

แบบสอบถาม
สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ
2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้
  - 2.1 ด้านความรู้ ความสามารถ
  - 2.2 ด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี
  - 2.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
3. การตอบแบบสอบถามขอให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ
4. ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามภายในระยะเวลา 14 วัน ความคิดเห็นของท่านจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เพื่อหาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ที่จะเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูต่อไป

คณะผู้วิจัย
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู	ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1
ด้านความรู้ ความสามารถ					
1. มีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน					
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้					
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการ อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน					
5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและ เกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง					
6. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
8. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/ พัฒนา					
ด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี					
9. มีการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อ ผู้เรียน และผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและ ส่วนรวม					
10. ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความ ผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน					
11. เห็นคุณค่าให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น					
12. ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการ เรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง					
13. ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อ ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน					
14. มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู					

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู	ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1
ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
15. มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ					
16. มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน					
17. สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น					
18. เป็นผู้ใฝ่รู้และรอบรู้ มีความคล่องในการทำงาน					
19. มีความชัดเจนในการแสดงออก และเป็นคนช่างสังเกต					
20. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่เสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็น
คณะผู้วิจัย

**ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู
ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู**

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	การแปลผล
ด้านความรู้ ความสามารถ	4.01	0.69	มาก
1. มีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่าง และธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.05	0.57	มาก
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	3.95	0.78	มาก
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้	3.97	0.76	มาก
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	4.11	0.66	มาก
5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง	4.16	0.65	มาก
6. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.97	0.80	มาก
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	3.89	0.74	มาก
8. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา	3.97	0.60	มาก
ด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี	4.20	0.69	มาก
9. มีการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียน และผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	4.24	0.64	มาก

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	การแปลผล
10. ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน	4.11	0.61	มาก
11. เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น	4.11	0.77	มาก
12. ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง	4.05	0.70	มาก
13. ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน	4.35	0.63	มาก
14. มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	4.32	0.75	มาก
ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.25	0.70	มาก
15. มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ	4.38	0.72	มาก
16. มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.16	0.73	มาก
17. สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น	4.30	0.74	มาก
18. เป็นผู้ใฝ่รู้และรอบรู้ มีความคล่องในการทำงาน	4.11	0.66	มาก
19. มีความชัดเจนในการแสดงออก และเป็นคนช่างสังเกต	4.19	0.70	มาก
20. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา	4.35	0.68	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.14	0.69	มาก

ภาคผนวก ค

แบบประเมินแผนการสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
ผลการประเมินแผนการสอน วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
ผลการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

แบบประเมินแผนการสอน
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน ต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารระการการเรียนรู้ตรงตามแผนการสอน					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสารระการการเรียนรู้					
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 การนำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน					
3.2 การนำเข้าสู่บทเรียนเร้าความสนใจผู้เรียน					
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
4. สื่อการเรียนรู้					
4.1 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน					
4.2 สื่อมีลักษณะหลากหลายและน่าสนใจ					
5. การวัดผลประเมินผล					
5.1 มีเกณฑ์ในการประเมินผล					
5.2 เกณฑ์การประเมินเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)
...../...../.....

ผลการประเมินแผนการสอน
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ตารางที่ 6 ผลการประเมินแผนการสอน วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	ระดับความเหมาะสม
1. สาระการเรียนรู้ตรงตามแผนการสอน	4.33	0.58	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.00	1.00	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 การนำเข้าสู่บทเรียนสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน	4.00	1.00	มาก
3.2 การนำเข้าสู่บทเรียนสร้างความสนใจผู้เรียน	4.33	1.15	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.67	0.58	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนรู้			
4.1 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน	3.67	0.58	มาก
4.2 สื่อมีลักษณะหลากหลายและน่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
5. การวัดผลประเมินผล			
5.1 มีเกณฑ์ในการประเมินผล	4.67	0.58	มากที่สุด
5.2 เกณฑ์การประเมินเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.37	0.72	มาก

แบบประเมินประมวลสาระการเรียนรู้
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน ต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย					
3. กิจกรรมเหมาะสมกับเวลา					
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัย					
5. ภาพมีสีสันและสอดคล้องกับเนื้อหา					
6. กิจกรรมมีความหลากหลายสร้างความสนใจของผู้เรียน					
7. การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับวัยสื่อความหมายได้ชัดเจน					

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
 (.....)
 ...../...../.....

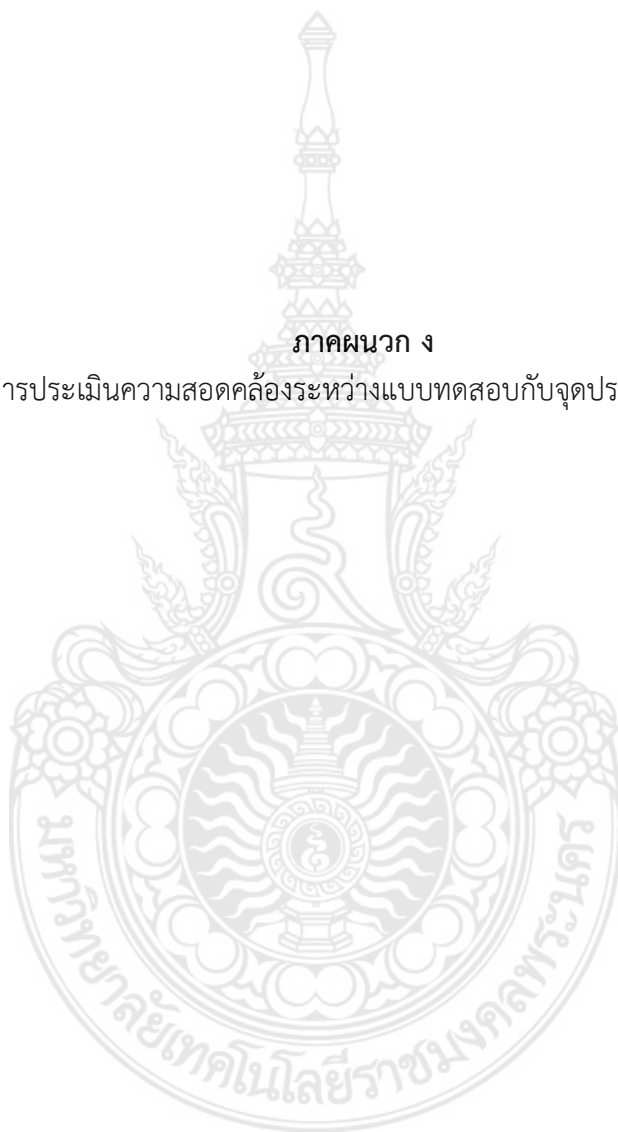
**ผลการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้
วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู**

ตารางที่ 7 ผลการประเมินประมวลสาระการเรียนรู้ วิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	ระดับความเหมาะสม
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.33	0.58	มาก
2. ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	4.67	0.58	มากที่สุด
3. กิจกรรมเหมาะสมกับเวลา	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัย	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ภาพมีสีสันและสอดคล้องกับเนื้อหา	4.00	1.00	มาก
6. กิจกรรมมีความหลากหลายสร้างความสนใจของผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
7. การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับวัยสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.52	0.64	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน
 วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ตารางที่ 8 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การสอน วิชาการ
 จัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
11	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
21	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
26	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
29	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
36	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
39	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
40	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
41	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
46	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
47	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
50	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
51	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
52	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
53	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
56	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
57	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
61	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
62	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
63	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
64	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
65	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
66	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
67	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
68	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
69	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
70	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
71	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
72	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
73	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
74	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
75	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
76	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
77	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
78	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
79	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
80	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
81	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
82	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
83	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
84	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
85	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
86	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
87	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
88	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
89	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
90	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
91	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
92	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
93	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
94	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
95	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
96	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

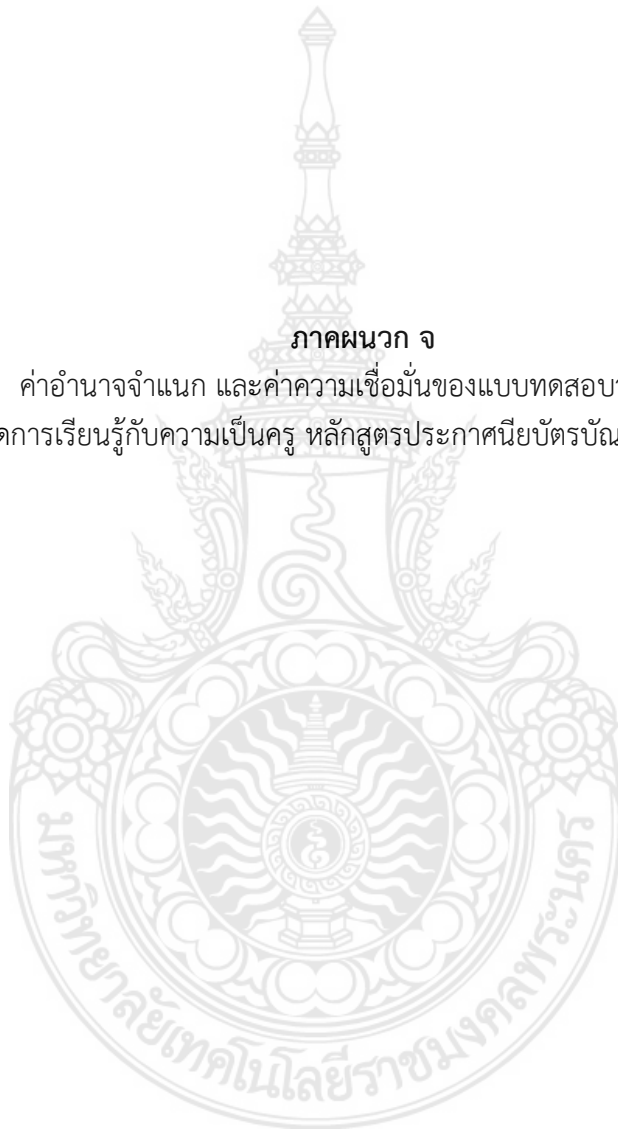

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
97	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
98	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
99	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
100	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู

ตารางที่ 9 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.66	0.53	51	0.70	0.46
2	0.73	0.53	52	0.66	0.40
3	0.66	0.40	53	0.56	0.33
4	0.70	0.40	54	0.70	0.46
5	0.63	0.46	55	0.66	0.40
6	0.66	0.40	56	0.56	0.33
7	0.63	0.33	57	0.73	0.53
8	0.66	0.53	58	0.66	0.40
9	0.70	0.46	59	0.70	0.40
10	0.66	0.40	60	0.63	0.46
11	0.70	0.46	61	0.70	0.46
12	0.66	0.40	62	0.66	0.40
13	0.56	0.33	63	0.70	0.46
14	0.70	0.46	64	0.66	0.40
15	0.66	0.40	65	0.56	0.33
16	0.56	0.33	66	0.56	0.33
17	0.66	0.40	67	0.66	0.40
18	0.66	0.40	68	0.56	0.33
19	0.56	0.33	69	0.56	0.33
20	0.66	0.40	70	0.70	0.46
21	0.66	0.40	71	0.66	0.40
22	0.56	0.33	72	0.56	0.33
23	0.66	0.40	73	0.66	0.40
24	0.70	0.46	74	0.70	0.46
25	0.66	0.40	75	0.66	0.40
26	0.56	0.33	76	0.56	0.33
27	0.70	0.46	77	0.70	0.46
28	0.66	0.40	78	0.66	0.40
29	0.56	0.33	79	0.56	0.33
30	0.66	0.40	80	0.66	0.40
31	0.70	0.46	81	0.70	0.46

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก
32	0.66	0.40	82	0.66	0.40
33	0.66	0.40	83	0.56	0.33
34	0.66	0.40	84	0.66	0.40
35	0.66	0.40	85	0.66	0.40
36	0.56	0.33	86	0.66	0.40
37	0.66	0.40	87	0.66	0.40
38	0.70	0.46	88	0.66	0.40
39	0.66	0.40	89	0.66	0.40
40	0.56	0.33	90	0.66	0.40
41	0.66	0.40	91	0.66	0.40
42	0.66	0.40	92	0.70	0.46
43	0.56	0.33	93	0.66	0.40
44	0.70	0.46	94	0.56	0.33
45	0.66	0.40	95	0.70	0.46
46	0.56	0.33	96	0.66	0.40
47	0.70	0.46	97	0.70	0.46
48	0.66	0.40	98	0.66	0.40
49	0.66	0.40	99	0.56	0.33
50	0.66	0.40	100	0.66	0.40

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 89.08%

ภาคผนวก ฉ
ผลการทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีไอกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนการทำชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

คนที่	คะแนนการทำชุดการเรียนรู้				
	หน่วยที่ 1 (เต็ม 40 คะแนน)	หน่วยที่ 2 (เต็ม 50 คะแนน)	หน่วยที่ 3 (เต็ม 20 คะแนน)	หน่วยที่ 4 (เต็ม 20 คะแนน)	หน่วยที่ 5 (เต็ม 30 คะแนน)
1	35	47	17	17	26
2	36	44	17	17	26
3	38	46	17	17	27
4	37	44	20	16	26
5	32	43	18	18	27
6	38	42	17	19	25
7	37	46	19	17	27
8	36	46	18	17	28
9	35	45	19	18	28
10	37	43	19	19	26
11	35	41	19	19	25
12	34	43	16	20	28
13	34	44	18	19	26
14	36	44	18	17	25
15	35	44	19	18	29
16	36	44	17	18	26
17	36	44	17	17	29
18	37	44	19	17	27
19	34	44	17	18	26
20	35	44	19	17	26
21	38	45	18	17	29
22	35	46	16	18	26
23	36	42	15	18	25
24	35	43	18	17	29
25	34	42	18	18	28
26	38	42	18	15	28
27	38	48	17	17	29
28	34	48	14	18	29
29	39	46	19	18	27

คนที่	คะแนนการทำชุดการเรียนรู้				
	หน่วยที่ 1 (เต็ม 40 คะแนน)	หน่วยที่ 2 (เต็ม 50 คะแนน)	หน่วยที่ 3 (เต็ม 20 คะแนน)	หน่วยที่ 4 (เต็ม 20 คะแนน)	หน่วยที่ 5 (เต็ม 30 คะแนน)
30	38	47	15	19	28
31	35	47	16	18	29
32	36	48	16	18	24
33	35	42	16	18	24
34	36	43	18	19	29
35	36	43	18	19	25
36	37	43	19	17	28
37	35	45	18	18	28
38	35	45	18	18	25
39	38	45	18	19	29
40	34	48	17	18	29
41	35	49	17	18	23
42	35	45	17	19	27
43	38	43	18	19	24
44	38	43	16	17	24
45	34	49	16	17	28
รวม	1615	2009	786	802	1207
ร้อยละ	89.72	89.29	87.33	89.11	89.41

คะแนนการทำแบบทดสอบประจำหน่วยในแต่ละหน่วย

คนที่	คะแนนการทำชุดการเรียนรู้ (เต็ม 50 คะแนน)				
	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4	หน่วยที่ 5
1	43	45	46	47	49
2	43	42	45	44	48
3	38	45	43	43	44
4	36	43	43	42	43
5	40	43	44	46	42
6	48	43	43	46	46
7	42	48	42	45	46
8	43	43	46	43	45
9	38	46	46	41	43

คนที่	คะแนนการทำชุดการเรียนรู้ (เต็ม 50 คะแนน)				
	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4	หน่วยที่ 5
10	40	46	45	43	41
11	38	44	44	44	43
12	37	45	43	44	44
13	40	45	42	46	44
14	49	44	46	47	44
15	49	43	46	44	45
16	48	43	45	43	46
17	48	47	43	42	42
18	46	48	41	46	43
19	47	49	43	46	42
20	45	42	44	45	42
21	43	46	44	43	48
22	38	38	45	41	48
23	39	43	46	43	46
24	38	43	42	44	47
25	47	38	44	43	47
26	49	46	43	42	48
27	42	48	42	46	47
28	45	43	46	46	48
29	47	43	46	45	42
30	46	47	45	43	43
31	47	47	43	41	43
32	48	48	41	43	43
33	38	43	43	44	45
34	39	43	44	44	45
35	38	41	44	43	45
36	39	42	45	43	48
37	40	38	48	45	49
38	46	43	49	45	45
39	46	38	45	45	44
40	47	38	39	48	45
41	47	48	40	49	49
42	48	49	49	45	48
43	48	49	48	48	43

คนที่	คะแนนการทำชุดการเรียนรู้ (เต็ม 50 คะแนน)				
	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4	หน่วยที่ 5
44	49	43	42	42	48
45	43	48	43	43	43
รวม	1955	1987	1986	1991	2029
ร้อยละ	86.89	88.31	88.27	88.49	90.18

คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนและหลังเรียน)
 วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

คนที่	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)
1	46	85
2	44	84
3	43	75
4	46	84
5	48	86
6	49	87
7	48	81
8	46	81
9	47	86
10	46	75
11	42	84
12	46	68
13	48	75
14	46	76
15	43	78
16	43	75
17	53	79
18	51	76
19	59	79
20	43	82
21	48	72
22	46	79
23	51	74

คนที่	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)
24	49	76
25	43	84
26	48	76
27	49	79
28	50	69
29	58	79
30	57	71
31	51	70
32	49	79
33	49	91
34	38	81
35	49	87
36	57	87
37	43	84
38	49	83
39	42	87
40	49	82
41	38	83
42	46	88
43	49	76
44	48	77
45	49	79

ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน วิชาการจัดการเรียนรู้กับ
ความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

การทดสอบ	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>S. D.</i>	<i>t</i>
ก่อนเรียน	45	47.60	4.55	3.10*
หลังเรียน	45	79.49	5.49	

**P<0.01

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบ
วิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ กับความเป็นครู

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน ต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความพึงพอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
มีความพึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความพึงพอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 การนำเสนอเนื้อหาที่เรียน มีรูปแบบชัดเจนไม่สับสนเข้าใจง่าย					
1.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน					
1.3 เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู					
1.4 เนื้อหาแต่ละชุดมีความแปลกใหม่					
1.5 เนื้อหาแต่ละชุดสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้					
2.1 กิจกรรมที่นำมาใช้ในแต่ละเรื่องมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อ					
2.2 กิจกรรมที่นำมาใช้มีความเหมาะสม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง					
2.3 มีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ท้าทาย มาสอดแทรกในการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้					
2.4 ผู้เรียนทุกคนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือร่วมกับกลุ่มทุกกิจกรรม					
2.5 ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำกิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือกลุ่ม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้					
3.1 มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา					
3.2 ได้รับความสนใจต่อผู้เรียน					
3.3 ช่วยให้เรียนเข้าใจง่ายและเรียนรู้ได้รวดเร็ว					
3.4 มีสื่อประกอบครบทุกกิจกรรม					
3.5 ใ้ความรู้ และคำสั่งใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายต่อการนำไปปฏิบัติกิจกรรม					
4. การวัดผลและประเมินผล					
4.1 กิจกรรมแต่ละหน่วยมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
4.2 กิจกรรมแต่ละหน่วยทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง					
4.3 ผู้เรียนมีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ตนเองทำ					
4.4 กิจกรรมในแต่ละหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู					
4.5 เมื่อทำแบบทดสอบผู้เรียนมีความพอใจในคะแนนที่ตนเองทำได้					

ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ซ

การวิเคราะห์รายวิชา การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	จำนวนหน่วยกิต	3 (3-0-6)
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู	ชั้นปีที่	1

จุดมุ่งหมายรายวิชา

1. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติ บทบาทและหน้าที่ลักษณะของครูที่ดี
2. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณ พัฒนาการของวิชาชีพครู และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
3. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ศึกษามีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เพื่อให้ศึกษาฝึกฝนทักษะการสอนหน้าชั้นเรียนตามวิชาเอกของตน

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
05-712-604	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	3

ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติ บทบาทและหน้าที่ลักษณะของครูที่ดี เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณ พัฒนาการของวิชาชีพครู กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การจัดประสบการณ์และการออกแบบการเรียนรู้ หลักการสอนที่จำเป็นสำหรับครู พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการบูรณาการการเรียนรู้ในแบบเรียนรวมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำการฝึกสอนหน้าชั้นเรียนตามวิชาเอกของตน โดยการใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมและสัมพันธ์กับสื่อการสอน

รายการหัวข้อเรื่อง/งาน

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	เวลาเรียน	3 ชม./สัปดาห์
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู	ชั้นปีที่	1

หัวข้อเรื่อง/งาน	แหล่งข้อมูล					หมายเหตุ
	A	B	C	D	E	
1. ครูกับความเป็นครู	X	X	X	X	X	
2. เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	X	X	X	X	X	
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู	X	X	X	X	X	
4. การเรียนรู้ในความเป็นครู	X	X	X	X	X	
5. นวัตกรรมการเรียนรู้	X	X	X	X	X	
แหล่งข้อมูล	A: คำอธิบายรายวิชา B: ผู้ชำนาญงาน/ผู้เชี่ยวชาญ C: สังเกตการทำงาน D: หนังสือ ตำรา คู่มือบริษัท E: ประสบการณ์ผู้สอน					

การแบ่งหน่วยเรียน/บทเรียน/หัวข้อ

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	เวลาเรียน	3 ชม./สัปดาห์
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	ชั้นปีที่	1

หน่วยที่	รายการ	เวลา (ชม.)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ครูกับความเป็นครู	6	-
	11 ความสำคัญของวิชาชีพครู		
	111 ความหมายของคำว่า “ครู”		
	112 บทบาทและหน้าที่ของครู		
	113 ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ		
	12 คุณลักษณะของครูที่ดี		
	121 บุคลิกภาพของครูที่ดี		
	122 คุณลักษณะของครูที่ดี		
	123 คุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่อง		
2	เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	9	-
	21 เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู		
	211 ความจำเป็นในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู		
	212 ข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู		
	22 จรรยาบรรณวิชาชีพครู		
	221 ความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพครู		
	222 ความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพครู		
	223 ลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพครู		
	224 จรรยาบรรณครู		
	225 กลยุทธ์การนำจรรยาบรรณครูไปสู่การปฏิบัติ		
	226 แนวทางการรณรงค์ส่งเสริมจรรยาบรรณครู		
	227 ปัจจัยที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณครูสู่การปฏิบัติ		
3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู	12	-
	31 กฎหมายกับความเป็นครู		
	311 ความสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับความเป็นครู		
	312 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542		
	313 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545		

หน่วยที่	รายการ	เวลา (ชม.)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	32 การพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู		
	321 ความจำเป็นของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู		
	322 ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู		
	323 ประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู		
	324 วิธีการพัฒนาครู		
	325 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู		
	326 กองทุนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู		
4	การเรียนรู้ในความเป็นครู	12	-
	41 การเรียนรู้		
	411 ความหมายของการเรียนรู้		
	412 ทฤษฎีการเรียนรู้		
	413 ตัวอย่างทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญ		
	414 ปัญหาในการเรียนรู้		
	42 รูปแบบการเรียนรู้		
	421 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้		
	422 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้		
	423 การสำรวจแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียน		
	43 กระบวนการออกแบบการเรียนรู้		
	431 ความหมายของการออกแบบการเรียนรู้		
	432 ระดับของการออกแบบการเรียนรู้		
	433 องค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้		
	434 รูปแบบของการออกแบบการเรียนรู้		
	435 กระบวนการขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้		
	44 วิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	441 แนวคิดในการพัฒนาการสอน “ผู้เรียนเป็นสำคัญ”		
	442 ความหมายของการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	443 ตัวบ่งชี้ของนักเรียนและตัวบ่งชี้การสอนของครู		
	444 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	445 วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	446 ตัวอย่างการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแยกเป็นกลุ่มวิชา		

จุดประสงค์การสอน

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	เวลาเรียน	3 ชม./สัปดาห์
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู	ชั้นปีที่	1

หน่วยที่	จุดประสงค์การสอน	เวลา (นาที)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ครูกับความเป็นครู	360 นาที	-
	11 เข้าใจความสำคัญของวิชาชีพครู	180 นาที	-
	111 บอกความหมายของคำว่า “ครู” ได้		
	112 บอกบทบาทและหน้าที่ของครูได้		
	113 อธิบายภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษา แห่งชาติได้		
	12 เข้าใจคุณลักษณะของครูที่ดี	180 นาที	-
	121 อธิบายบุคลิกภาพของครูที่ดีได้		
	122 บอกคุณลักษณะของครูที่ดีได้		
	123 บอกคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่องได้		
2	เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	540 นาที	-
	21 เข้าใจเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูได้	360 นาที	-
	211 อธิบายความจำเป็นในการปฏิบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูได้		
	212 บอกข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูได้		
	22 นำความรู้ในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพครูไปใช้ได้	180 นาที	-
	221 บอกความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพครูได้		
	222 อธิบายความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพครูได้		
	223 เลือกใช้ลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพครูได้		
	224 อธิบายจรรยาบรรณครูได้		
	225 บอกกลยุทธ์การนำจรรยาบรรณครูไปสู่การปฏิบัติ ได้		
	226 อธิบายแนวทางการรณรงค์ส่งเสริมจรรยาบรรณ ครูได้		
	227 เลือกใช้ปัจจัยที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณครูสู่การ ปฏิบัติได้		

หน่วยที่	จุดประสงค์การสอน	เวลา (นาที)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู	720 นาที	-	
	31 เข้าใจกฎหมายกับความเป็นครู	360 นาที	-	
	311 อธิบายความสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับความเป็นครูได้			
	312 บอกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้			
	313 บอกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้			
	32 เข้าใจการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู	360 นาที		
	321 บอกความจำเป็นของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครูได้			
	322 อธิบายความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครูได้			
	323 บอกประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครูได้			
	324 สร้างวิธีการพัฒนาครูได้			
	325 บอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูได้			
	326 บอกกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูได้			
	4	การเรียนรู้ในความเป็นครู	720 นาที	-
		41 นำความรู้การเรียนรู้ไปวิเคราะห์	180 นาที	-
411 อธิบายความหมายของการเรียนรู้ได้				
412 บอกทฤษฎีการเรียนรู้ได้				
413 ยกตัวอย่างทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญได้				
414 แก้ปัญหาในการเรียนรู้ได้				
42 เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้		180 นาที	-	
421 อธิบายความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ได้				
422 อธิบายแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ได้				
423 อธิบายการสำรวจแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้				
43 เข้าใจกระบวนการออกแบบการเรียนรู้		180 นาที	-	
431 อธิบายความหมายของการออกแบบการเรียนรู้ได้				
432 แยกระดับของการออกแบบการเรียนรู้ได้				
433 บอกองค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้ได้				

หน่วยที่	จุดประสงค์การสอน	เวลา (นาที)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	434 บอกรูปแบบของการออกแบบการเรียนรู้ได้		
	435 อธิบายกระบวนการขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ได้		
	44 นำความรู้ในเรื่องวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้	180 นาที	-
	441 อธิบายแนวคิดในการพัฒนาการสอน “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” ได้		
	442 บอกความหมายของการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้		
	443 บอกตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียนและตัวบ่งชี้การสอนของครูได้		
	444 อธิบายกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	445 อธิบายวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
	446 ยกตัวอย่างการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแยกเป็นกลุ่มวิชา		
5	นวัตกรรมการเรียนรู้	360 นาที	-
	51 นำความรู้การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้ได้	360 นาที	-
	511 อธิบายความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ได้		
	512 บอกความหมายของนวัตกรรมการเรียนรู้ได้		
	513 บอกลักษณะที่จำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ได้		
	514 เลือกแนวคิดพื้นฐานมาใช้พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ได้		
	515 อธิบายการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ได้		
	516 บอกแนวทางในการพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้ได้		
	517 บอกความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมและการใช้สื่อการสอนได้		
	518 อธิบายนวัตกรรมและการใช้สื่อการสอนที่นำมาใช้ในปัจจุบันได้		
	รวม	2,700 นาที	

แผนกำหนดการสอนวิชาการโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	เวลาเรียน	3 ชม./สัปดาห์
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู	ชั้นปีที่	1

สัปดาห์ที่	ภาคทฤษฎี	หมายเหตุ
1	ความสำคัญของวิชาชีพครู	
2	คุณลักษณะของครูที่ดี	
3	เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	
4	เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (ต่อ)	
5	จรรยาบรรณวิชาชีพครู	
6	กฎหมายกับความเป็นครู	
7	กฎหมายกับความเป็นครู (ต่อ)	
8	การพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู	สอบย่อย หน่วยที่ 1 - 2
9	การพัฒนาศักยภาพในวิชาชีพครู (ต่อ)	
10	ทฤษฎีการเรียนรู้	
11	รูปแบบการเรียนรู้	
12	กระบวนการออกแบบการเรียนรู้	
13	วิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	
14	การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	
15	การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)	
16	สอบปลายภาค หน่วยที่ 3-5	

การวัดผลและประเมินผลวิชาการโปรแกรมคอมพิวเตอร์

รายวิชานี้แบ่งเป็น 5 หน่วย แยกได้ 11 บทเรียน การวัดและประเมินผลรายวิชาจะดำเนินการ ดังนี้

1. วิธีการ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลแยกเป็น 3 ส่วน
  - 1.1 พิจารณาจากผลงานที่มอบหมาย กำหนดให้ 20 คะแนน หรือ 20 %
  - 1.2 พิจารณากิจนิสัย ความตั้งใจและการร่วมกิจกรรม กำหนดให้ 10 คะแนน หรือ 10 %
  - 1.3 การทดสอบแต่ละหน่วยเรียน 70 คะแนน หรือ 70 %
 โดยจัดแบ่งน้ำหนักคะแนนในแต่ละหน่วยตามตารางหน้าถัดไป
2. เกณฑ์ผ่านรายวิชา ผู้ที่จะผ่านรายวิชานี้จะต้อง
  - 2.1 ผลงานที่มอบหมายทั้งหมดต้องไม่ต่ำกว่า 15 คะแนน เป็นอย่างน้อยของคะแนนเต็ม
  - 2.2 มีคะแนนเข้าห้องเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 % ของเวลาเรียนทั้งหมด
  - 2.3 ผลของคะแนนรวมทั้งหมดต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 49 ของคะแนนรวมทั้งหมด
3. เกณฑ์ค่าระดับคะแนน
  - 3.1 พิจารณาตามหลักเกณฑ์ผ่านรายวิชาตามข้อ 2 ถ้าผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ข้อ 2 จะได้รับระดับคะแนน F
  - 3.2 ผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์ข้อ 2 จะได้รับคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป	ได้	A
คะแนนร้อยละ 75 – 79	ได้	B ⁺
คะแนนร้อยละ 70– 74	ได้	B
คะแนนร้อยละ 65 – 69	ได้	C ⁺
คะแนนร้อยละ 60 – 64	ได้	C
คะแนนร้อยละ 55 – 59	ได้	D ⁺
คะแนนร้อยละ 50 – 54	ได้	D
ต่ำกว่าร้อยละ 49	ได้	F

ตารางกำหนดน้ำหนักคะแนน

ชื่อรายวิชา	การจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู	เวลาเรียน	3 ชม./สัปดาห์
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	ชั้นปีที่	1

เลขที่หน่วย	คะแนนรายหน่วย และน้ำหนักคะแนน ชื่อหน่วย	คะแนนรายหน่วย	เกณฑ์ผ่านรายหน่วย (%)	น้ำหนักคะแนน					
				พุทธิพิสัย				ทักษะพิสัย	จิตพิสัย
				ความรู้-ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	สูงค่า		
1	ครูกับความเป็นครู	6	60	2	4	-	-	-	-
2	เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	14	60	3	5	6	-	-	-
3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครู	20	60	6	4	10	-	-	-
4	การเรียนรู้ในความเป็นครู	20	60	2	10	8	-	-	-
5	นวัตกรรมการเรียนรู้	10	60	2	3	5	-	-	-
ก	คะแนนภาควิชาการ	70	-	15	26	29	-	-	-
ข	คะแนนภาคผลงาน	20	-	หมายเหตุ :					
ค	คะแนนภาคจิตพิสัย	10	-						
	รวมทั้งสิ้น	100	-						

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างชุดการเรียนรู้วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

คู่มือการศึกษา

วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

จัดทำโดย
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

หน่วยที่ 1
ครูกับความเป็นครู

เรียบเรียงโดย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนาฏ ผ่องพุฒิ

แผนการสอนหน่วยที่ 1

ครูกับความเป็นครู

ตอนที่

- 1.1 ความสำคัญของวิชาชีพครู
- 1.2 คุณลักษณะของครูที่ดี

แนวคิด

1. วิชาชีพครู หมายถึง ผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอนศิษย์ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ มุ่งพัฒนาคน ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม
2. คุณลักษณะของครูที่ดี หมายถึง ผู้ที่มีความเมตตาและกรุณาที่ช่วยยกระดับวิถุญาณของมนุษย์ ชี้แนะให้ผู้เรียนรู้ผิด รู้ชอบ รู้ชั่ว รู้ดี เป็นบุคคลที่น่าเลื่อมใส ศรัทธา น่าเคารพรักใคร่แก่ศิษย์ และบุคคลอื่นแล้ว ยังเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.1 “ความสำคัญของวิชาชีพครู” แล้ว นักศึกษาสามารถสรุปความหมาย บทบาท หน้าที่ และภาระงานของครูได้ถูกต้อง
2. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.2 “คุณลักษณะของครูที่ดี” แล้ว นักศึกษาสามารถบรรยายบุคลิกภาพ คุณลักษณะของครูที่ดี และคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่องได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 1
2. อ่านแผนการสอนประจำหน่วยที่ 1 และอ่านแผนการสอนประจำตอนที่ 1.1 – 1.2
3. อ่านสาระสำคัญประจำตอนที่ 1.1 – 1.2
4. ทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ของแต่ละหัวเรื่อง
5. ตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 1
6. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 1

การประเมินผล

ประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนโดยประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

แผนการสอนตอนที่ 1.1

ความสำคัญของวิชาชีพครู

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และจุดประสงค์ของตอนที่ 1.1 แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระ พร้อมปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละเรื่อง

หัวเรื่อง

- 1.1.1 ความหมายของคำว่า “ครู”
- 1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของครู
- 1.1.3 ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ

แนวคิด

1. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
2. ครูมีบทบาท หน้าที่ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีสติปัญญาที่ชาญฉลาด ปลูกฝังลักษณะนิสัย ค่านิยม วัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้
3. ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 11 เข้าใจความสำคัญของวิชาชีพครู
  - 111 บอกความหมายของคำว่า “ครู” ได้
  - 112 บอกบทบาทและหน้าที่ของครูได้
  - 113 อธิบายภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติได้

เรื่องที่ 1.1.1

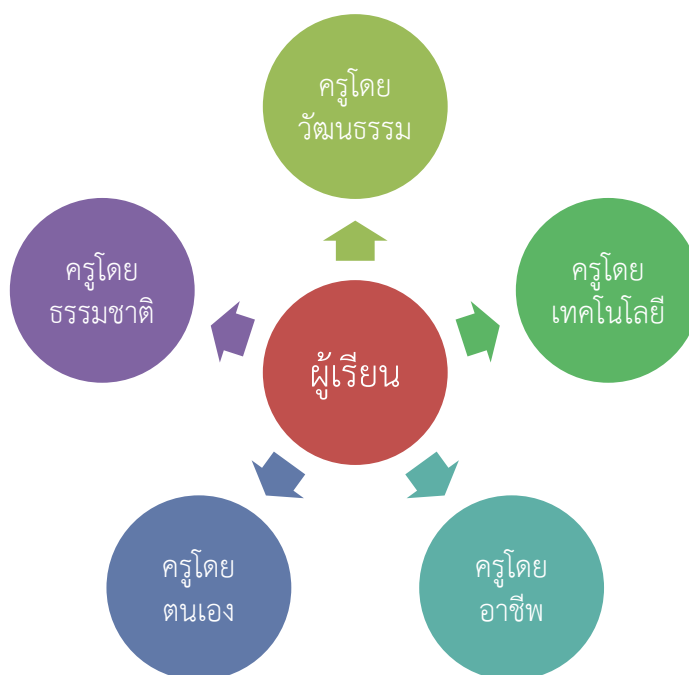
ความหมายของคำว่า “ครู”

ครูเป็นอาชีพที่ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการศึกษาตามอัธยาศัย ครูในบทบาทของการศึกษาตามอัธยาศัยย่อมมีความแตกต่างออกไปจากครูในระบบและนอกระบบโรงเรียน

ความหมายของคำว่า “ครู”

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดนิยามของผู้สอน ครู และคณาจารย์ไว้ดังนี้ “ผู้สอน” หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ “ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน “คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถาน ศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน ครูในความหมายนี้จึงเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักในด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเทศไทยมีครูประมาณ 6 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1 ของประชากร ซึ่งเป็นไปในสัดส่วนเดียวกันของโลกที่มีครูประมาณ 60 ล้านคน ครูในความหมายนี้เป็นที่เข้าใจของคนไทยทั่วไปก็คือ เป็นครูโดยอาชีพ กล่าวคือ มีอาชีพสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการศึกษาตามอัธยาศัย ครูในบทบาทของการศึกษาตามอัธยาศัยย่อมมีความแตกต่างออกไปจากครูในระบบและนอกระบบโรงเรียน ครูในอนาคตย่อมอาจมีหลายกลุ่มแตกต่างหลากหลายกันไป ซึ่งครูในอนาคตมี 5 ประเภท ดังรูปที่ 1-1 คือ

1. ครูโดยวัฒนธรรม หมายถึง ผู้สั่งสอนเยาวชนในรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และจะมีต่อไปในอนาคต ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พระภิกษุสงฆ์ รวมทั้งผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นต้น

รูปที่ 1-1 ครูในอนาคต 5 ประเภท

2. ครูโดยอาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพครู ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการผลิตครูหรือสถาบันอื่น ๆ ซึ่งในอนาคตบุคคลที่จะเป็นครูได้ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ดังระบุในมาตรา 53 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

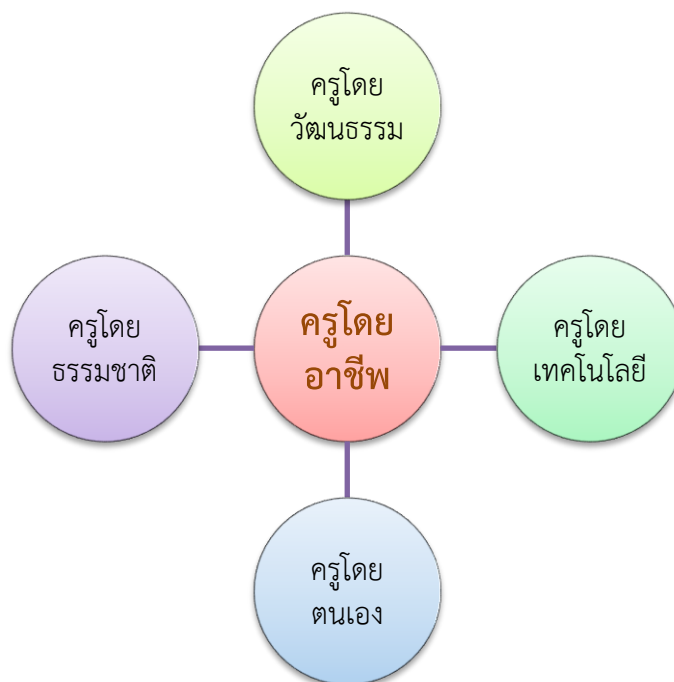
3. ครูโดยธรรมชาติ หมายถึง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ และการเรียนรู้แก่นมนุษย์

4. ครูโดยเทคโนโลยี หมายถึง เทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว หลาก หลายและไร้พรมแดน เทคโนโลยีจะมีบทบาทและมีความสำคัญในการเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ และช่วยให้การเรียนรู้ด้วยตนเองของแต่ละบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ครูโดยตนเอง หมายถึง บุคคลผู้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนสามารถสอนและแนะนำ เตือนสติตนเองหรือการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ อันเป็นจุดหมายสูงสุดของการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีนิสัยเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเป็นครูโดยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้นั้นเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

เพื่อให้ครูโดยอาชีพเป็น “ครูมืออาชีพ” ยังคงมีบทบาทและมีความสำคัญตามหลักการ “คนย่อมโตกับคน” ในการพัฒนาอบรมบ่มนิสัยให้ได้เยาวชนที่เป็นคนดีและคนเก่ง ครูโดยอาชีพจึงต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานเชื่อมโยงครูประเภทอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากครู โดยธรรมชาติ ครูโดยเทคโนโลยี ครูโดยวัฒนธรรม และครูโดยตนเอง ของครูประเภทต่าง ๆ โดยมีครูโดยอาชีพเป็นศูนย์กลาง ดังรูปที่ 1-2

รูปที่ 1-2 ลักษณะของครูโดยอาชีพ

โดยสรุป ครูเป็นผู้สร้างสรรค์อนาคตของชาติ ครูเป็นผู้รักษาชาติ ครูเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงาม ครูที่มีความเป็นครูจึงเป็นความหวัง เป็นพลัง และเป็นอนาคตของชาติ ครูจึงมีบทบาทเป็นผู้สร้างที่ยิ่งใหญ่ สร้างคนดี คนเก่งและคนกล้าให้แผ่นดิน

กิจกรรม 1.1.1

1. ความหมายของคำว่า “ครู” ในทัศนคติของท่าน หมายความว่าอย่างไร
2. นิยามของคำว่า ผู้สอน ครู และคณาจารย์ แตกต่างกันอย่างใด
3. ครูสามารถแบ่งออกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง จงอธิบาย

เรื่องที่ 1.1.2

บทบาทและหน้าที่ของครู

ครูนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเพราะครูมีหน้าที่ต้องพัฒนาคน พัฒนาความคิด พัฒนาความรู้ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อที่พวกเขา จะได้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

1. ความหมายของคำว่า “บทบาท” และ “หน้าที่”

“บทบาท” ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง การกระทำหน้าที่ที่กำหนดให้ และจาก Dictionary of Education “บทบาท” หมายถึง

1. ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคลภายในกลุ่มที่กำหนด
2. แบบกระบวนพฤติกรรมของหน้าที่ที่คาดหวัง หรือหน้าที่บุคคลต้องกระทำให้บรรลุผลสำเร็จภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่กำหนด

“บทบาท คือ ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล” หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใด ก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำ หรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

“บทบาทของครู” หมายถึง “ภาระที่ผู้เป็นครูต้องรับผิดชอบ”

“หน้าที่ (Duty)” ตามความหมายใน Dictionary of Education นั้น หมายถึง สิ่ง que ทุกคนต้องทำ โดยปกติแล้วภาวะจำยอมจะเป็นไปตามหลักศีลธรรมแต่บางครั้งก็เป็นไปตามกฎหมาย หรือ ข้อตกลง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของ หน้าที่ ไว้ ดังนี้ คือ กิจที่ควรทำ กิจที่ต้องทำ วงแห่งกิจการ สำหรับคำว่า ความรับผิดชอบ ให้ความหมายไว้ ดังนี้ คือการ ยอมรับตามผลที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไป

Webster’s New International Dictionary (third edition) ได้ให้คำนิยามของ ความรับผิดชอบ ไว้ ดังนี้

- ความรับผิดชอบด้านศีลธรรม กฎหมาย หรือ จิตใจ
- ความไวใจ ความเชื่อถือได้

Dictionary of Education ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ ไว้ว่า “หน้าที่ประจำของแต่ละบุคคล เมื่อเขาได้รับมอบหมายให้งานอย่างใดอย่างหนึ่ง”

1. บทบาท คือภาระที่ต้องกระทำตามสถานภาพของแต่ละบุคคล
2. หน้าที่ หมายถึงกิจที่ต้องกระทำ หรือสิ่งที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นความจำเป็นตามหลักศีลธรรม กฎหมาย หรือด้วยความสำนึกที่ถูกต้องเหมาะสม
3. ความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลจะต้องทำให้สำเร็จตามหน้าที่ที่กำหนด หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างดีที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้

โดยสรุปได้ว่า บทบาททำให้เกิดภาระ ภาระทำให้เกิดหน้าที่ และหน้าที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ดังนั้น บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของครู หมายถึงกิจที่ผู้เป็นครูจำเป็นต้องกระทำ

ให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นความจำเป็นต้องอาศัยหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย หรือด้วยสำนึกในความถูกต้องเหมาะสมก็ได้

2. บทบาท และหน้าที่ของครูตามรูปคำ “TEACHERS”

T (Teaching) – การสอน หมายถึง การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ ความสามารถใน วิชาการทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของครูทุกคนทุกระดับชั้นที่สอน ตามระเบียบคุรุสภาว่า ด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า ครูต้องตั้งใจ สั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์จะละทิ้งหรือ ทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้ และในข้อ 6 กำหนดไว้ว่า ครูต้องถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดป้องและ ปิดบังอำพรางไม่นำหรือยอมให้นำ ผลงานทางวิชาการของตนเองไปใช้ในทางที่ทุจริตหรือเป็นภัยต่อ มนุษยชาติ

ลีลาการสอนของพระพุทธเจ้า 4 ประการ

1. สันทัสสา – ชี้แจงให้เห็นชัด
2. สมาทปทา – ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ
3. สมุตเตชนา – ระวังให้อาจหาญแก่กล้า
4. สัมปหังสนา – ปลอดภัยให้สุดขั้นขึ้นจริง

E (Ethics) - จริยธรรม หมายถึงหน้าที่ในการอบรมจริยธรรม ให้แก่นักเรียนซึ่งถือว่าเป็น หน้าที่หลักอีกประการหนึ่งนอกจากการสั่งสอนใน ด้านวิชาความรู้โดยทั่วไปนอกจากนี้ครูทุกคน จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็น ผู้มีจริยธรรมอันเหมาะสมอีกด้วยเพราะพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครู ได้แสดงออกจะ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกฝังศรัทธาให้ศิษย์ได้ปฏิบัติตาม

A (Academic) – วิชาการ หมายถึง ครูต้องมีความรับผิดชอบในวิชาการอยู่เสมอ กล่าวคือ ครูต้องเป็นนักวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะอาชีพของครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบ อาชีพ ดังนั้นครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ หากไม่กระทำเช่นนั้นจะทำให้ความรู้ ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมานั้นล้าสมัย ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการใหม่ ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายใน ปัจจุบัน

C (Cultural Heritage) – การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึงครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคน รุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือ รุ่นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีวิธีการที่ครูจะกระทำได้ 2 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. ตัวครูเองเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่าง ถูกต้องเป็นประจำ กล่าวคือ ครูทุกคนจะต้องศึกษาให้เข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามของ ชาตอย่างถ่องแท้เสียก่อน ต่อจากนั้นจึงปฏิบัติตามให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ศิษย์ และประชาชนทั่วไปยึดถือเป็นแบบอย่าง

2. การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทยอย่างถูกต้อง และในขณะเดียวกันก็กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามให้ถูก ต้องตามแบบฉบับอันดีงามที่บรรพบุรุษได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

H (Human Relationship) – มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์อันดีของครูต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป เพราะการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของครูยังช่วยทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติ งานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอย ผูกมิตรไมตรีอันดีระหว่าง บุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้องกับ มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลต่าง ๆ อาจจำแนกได้ ดังนี้

ครูกับนักเรียน

1. สอนศิษย์ให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่ครูจะกระทำได้
2. สอนให้นักเรียนหรือศิษย์ของตนมีความสุขเพลิดเพลินกับการเล่าเรียนไม่เบื่อหน่ายอยากจะเรียนอยู่เสมอ
3. อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบของคุณธรรม ไม่ปล่อยให้ศิษย์กระทำชั่วด้วยประการทั้งปวง
4. ดูแลความทุกข์สุขอยู่เสมอ
5. เป็นที่ปรึกษาหรือ ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์

ครูกับครู

1. ร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติอย่างสม่ำเสมอ
2. ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางด้านวิชาการ เช่น การแนะนำการสอน, แนะนำเอกสาร หรือแหล่ง วิทยากรให้
3. ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย
4. ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็น
5. ให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปของวาจาหรือการกระทำก็ได้
6. กระทำตนให้เป็นผู้มีความสุขอ่อนน้อมต่อกันเสมอ ไม่แสดงตนในทำนองยกตนข่มท่าน หรือแสดงตนว่าเราเก่งกว่าผู้อื่น

ครูกับผู้ปกครอง/ชุมชน

1. แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ
2. ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาของศิษย์ในกรณีที่ศิษย์มีปัญหาทางการเรียน ความประพฤติ สุขภาพ อื่น ๆ
3. หาเวลาเยี่ยมเยียนผู้ปกครองเมื่อมีโอกาสอันเหมาะสม เช่น เมื่อได้ข่าวการเจ็บป่วย หรือสมาชิกในครอบครัวถึงแก่กรรม เป็นต้น

4. เชิญผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา ประจำปี งานแจกประกาศนียบัตร หรืองานชุมนุมศิษย์เก่า เป็นต้น
5. เมื่อได้รับเชิญไปร่วมงานของผู้ปกครองนักเรียน เช่น งานอุปสมบท งานขึ้นบ้านใหม่ งานมงคลสมรส เป็นต้น ต้องพยายามหาเวลาว่างไปให้ได้
6. ครูควรร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และอาชีพให้ผู้ปกครองและ ประชาชนในท้องถิ่นบ้าง จะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของครูมากยิ่งขึ้น
7. เมื่อชุมชนได้ร่วมมือกันจัดงานต่าง ๆ เช่น งานประจำปีของวัด หรือ งานเทศกาลต่าง ๆ ครูควรให้ความร่วมมืออยู่อย่างสม่ำเสมอ
8. ครูควรแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองได้ทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งอาจจะส่งข่าวสารทางโรงเรียน หรือการติดประกาศตามที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านก็ได้

E (Evaluation) – การประเมินผล หมายถึงการประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งของครูเพราะการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่างๆหากครูสอนแล้วไม่มีการ ประเมินผลหรือวัดผลครูก็จะไม่ทราบได้ว่าศิษย์มีความเจริญก้าวหน้าในด้านใด มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ครูจึงควร จะระลึกอยู่เสมอว่า ณ ที่ใดมีการสอน ที่นั้นจะต้องมีการสอบ สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียนนั้น ครูสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ได้หลายวิธี ทั้งนี้อาจจะใช้หลาย ๆ วิธีในการประเมินผลครั้งหนึ่งหรือเลือกใช้เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ในการประเมินผลการเรียนการสอนนั้นมีหลายวิธี เช่น

1. การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่มหรือความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์ หมายถึง การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการสัมภาษณ์ในเนื้อหาวิชาการที่เรียน วิธีการเรียน หรือวิธีการทำงาน เป็นต้น
3. การทดสอบ หมายถึง การทดสอบความรู้ในวิชาการที่เรียน อาจจะเป็นการทดสอบทางภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติก็ได้ ถ้าจะให้ได้ดียิ่งขึ้นก็ควรมีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการ เรียนการสอนทุก ๆ วิชา
4. การจัดอันดับคุณภาพ หมายถึง การนำเอาผลงานของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมาเปรียบเทียบกันในด้านคุณภาพ แล้วประเมินคุณภาพของนักเรียนแต่ละคนว่าคนใด ครอบ อยู่ในระดับใด
5. การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนอีกแบบหนึ่ง เพื่อสำรวจตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของนักเรียนและของครู
6. การบันทึกย่อและระเบียบวาระสนทนา เป็นวิธีที่ครูจดบันทึกพฤติกรรมความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

7. การศึกษาเป็นรายบุคคล หมายถึง เป็นวิธีการที่นิยมใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล ปัญหาในที่นี้หมายความว่า ควบคุมทั้งเด็กที่เรียนเก่งและเด็กที่เรียนอ่อน รวมทั้งเด็กมีปัญหาในด้าน พฤติกรรมต่าง ๆ ด้วย
8. การใช้วิธีสังเกต เป็นวิธีการที่นิยมใช้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันประเมินคุณภาพของบุคคล ในสมาชิกเดียวกัน เพื่อตรวจสอบดูว่า สมาชิกคนใดได้รับความนิยมนสูงสุดในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้านก็ได้
9. การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ เป็นวิธีการที่ครูต้องการทราบพัฒนาการทางด้านทักษะหรือการปฏิบัติงานของนักเรียนหลังจากที่ได้แนะนำวิธีการปฏิบัติให้แล้ว การประเมินผลการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ครูควรประเมินความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนหลาย ๆ ด้านที่สำคัญ คือ
  1. ด้านความรู้ (Cognitive Domain) คือ การวัดความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล
  2. ด้านเจตคติ (Affective Domain) คือ การวัดความรู้สึกร ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความขยันขันแข็งในการทำงาน เป็นต้น
  3. ด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) คือการวัดด้านการปฏิบัติงานเพื่อต้องการทราบว่านักเรียนทำงานเป็นหรือไม่ หลังจากที่ได้ศึกษาภาคทฤษฎีแล้ว การวัดด้านการปฏิบัติงานหรือด้านทักษะนี้ ครูจะใช้มากหรือน้อยจะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาที่สอน วิชาใดเน้นการปฏิบัติงานก็จำเป็นต้องมีการวัดด้านการปฏิบัติงานให้มาก ส่วนวิชาใดเน้นให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา การวัดด้านการปฏิบัติงานก็จะลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชาครูจะมีการวัดในด้านการปฏิบัติงานบ้างตามสมควร

R (Research) – การวิจัย หมายถึง ครูต้องเป็นนักแก้ปัญหา เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความจริง ความรู้ที่เชื่อถือได้โดยวิธี การวิจัยของครูในที่นี้ อาจจะมี

ความหมายเพียงแค่นหาสาเหตุต่าง ๆ ที่นักเรียนมีปัญหาไปจนถึงการวิจัยอย่างมีระบบในชั้นสูงก็ได้

ขั้นตอนการวิจัย

1. การตั้งปัญหา
2. การตั้งสมมุติฐานเพื่อแก้ปัญหา
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล

ขั้นตอนการทำงานวิจัย

1. การเลือกปัญหาสำหรับการวิจัย
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การจำกัดขอบเขตและการให้คำจำกัดความของปัญหา

4. การตั้งสมมุติฐาน
5. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
6. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
7. การรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล
9. การสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ
10. การรายงานผลการวิจัย

S (Service) - บริการ หมายถึง การให้บริการ คือ ครูจะต้องให้บริการแก่สังคมหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังต่อไปนี้

1. บริการความรู้ทั่วไป ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่น
2. บริการความรู้ทางด้านความรู้และสุขภาพอนามัย โดยเป็นผู้ให้ความรู้หรือเป็นผู้ประสานงานเพื่อดำเนินการให้ความรู้แก่ประชาชน
3. บริการด้านอาชีพ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้ประชาชนในท้องถิ่น
4. บริการให้คำปรึกษาหารือทางด้านการศึกษาหรือการทำงาน
5. บริการด้านแรงงาน เช่น ครูร่วมมือกับนักเรียนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
6. บริการด้านอาคารสถานที่แก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มาขอใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

3. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูตามทัศนะของบุคคลต่าง ๆ

บทบาทหน้าที่ของครู ตามทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ

1. บทบาทของครู

ครู คือผู้นำทางวิญญาณ ทั้งแก่บุคคลและสังคม ใน 3 ประการคือ

1. สอนให้รู้จักความรอดที่แท้จริง คือการดับทุกข์
2. สอนให้รู้จักความสุขที่แท้จริง คือความสุขจากการทำหน้าที่ หน้าที่นั้นแยกได้ 2 ประการคือประการที่ 1 คือ การบริหารชีวิตให้เป็นสุข ประการที่ 2 คือ การใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น
3. สอนให้รู้จักหน้าที่ที่แท้จริง คือรู้จักหน้าที่ในฐานะที่เป็นสิ่งสูงสุด รักที่จะทำหน้าที่และมีความสุขในการทำหน้าที่

2. ครูเป็นผู้สร้างโลก

บุคคลในโลกจะดีหรือเลว ก็เพราะการศึกษาและผู้ให้การศึกษา ก็คือครู ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้สร้างโลกในอนาคต โดยผ่านศิษย์ โลกที่พึงประสงค์คือ โลกของคนดีอันเปรียบได้กับ

1. มนุษย์โลก คือ สร้างบุคคลที่มีจิตใจสูง
2. พรหมโลก คือ สร้างบุคคลที่ประเสริฐรักเพื่อนมนุษย์ มีพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

3. เทวโลก คือ สร้างบุคคลให้มีhiri โอตตปปะ

3. หน้าที่ของครู

หน้าที่ของครู คือสร้างความอยู่รอดของสังคม โดยการให้การศึกษาที่สมบูรณ์แก่ศิษย์ การศึกษาที่สมบูรณ์คือ การศึกษาที่ครบองค์สาม อันได้แก่

1. ให้ความรู้ทางโลก หมายถึง การเรียนหนังสือ เพื่อพัฒนาสติปัญญาและการเรียนวิชาชีพ เพื่อให้สามารถอยู่รอดทางกาย
2. ให้ความรู้ทางธรรม เพื่อให้ใจอยู่รอด คือรอดพ้นจากความครอบงำของกิเลส มีความเป็นมนุษย์ คือใจสูง ใจสว่าง และใจสงบ
3. ให้อุจจกทำตนให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเองและสังคม

หน้าที่ของครูอาจารย์พึงกระทำต่อศิษย์ตามหลักทศ 6

1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
4. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ
5. สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศ

บทบาท/หน้าที่ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
2. จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างอิสระและมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม
3. จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา ซึ่งและจัดหาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ แหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ
4. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันทต่อเหตุการณ์
5. เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อเพื่อนครู และนักเรียน
6. จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม
7. จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินจากการปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ
8. จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
9. จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานศึกษา บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นอกจากนี้ยังมีทัศนคติอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูดังนี้

1. ทำการสอน อบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของทางราชการ
2. เอาใจใส่ในการสอน ปรับปรุงการเรียนการสอนให้สม่ำเสมอ

3. ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ ปณิธานวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย

5. ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ครูและนักเรียน

6. เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่การงาน

7. ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

8. ศึกษาหาความรู้ วิธีการสอน วิธีประเมินผล การใช้หนังสือเรียนและคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สอนตามหลักสูตร

บทบาทของครูต่อการแก้ไขปัญหาสังคม

1. ครูจะต้องเป็นนักวิจัย เก็บข้อมูลให้ละเอียดว่าปัญหาสังคมในปัจจุบันมีอะไรที่ครูจะต้องร่วมมือแก้ไข

2. ครูต้องเป็นนักวิเคราะห์ เมื่อหาข้อมูลมาพร้อมก็นำปัญหาเหล่านั้นมาวิเคราะห์ต้นตอของปัญหาให้ละเอียด

3. ครูต้องเป็นนักวิจารณ์ทั้งปัญหาของตนเอง ของนักเรียนและสังคมด้วยวิธีจิตวิทยาเพื่อความกระจ่างของปัญหา ครูจะต้องเป็นคนกล้าที่จะแสดงว่า ครูเข้าใจปัญหาและพร้อมที่จะแก้ปัญหา

4. ครูจะต้องมีความสามารถนำคุณค่าของบทเรียนมาเป็นตัวเชื่อมโยงผสมผสานให้เกิดการแก้ไขปัญหาในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปบทบาทและหน้าที่ของครู

1. สอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ ซึ่งถือเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับครู ครูที่ดีต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนั้นต้องสามารถให้บริการการแนะแนวในด้านการศึกษา การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและ สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

2. แนะนำการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ศิษย์ เพื่อช่วยให้ศิษย์ของตนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ครูต้องคำนึงถึงสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดของบุคลิกภาพของศิษย์ด้วย

3. พัฒนาและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ โดยการจัดกิจกรรม ซึ่งมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตร

4. ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เพื่อจะได้ทราบว่า ศิษย์ได้พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดแล้ว การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ควรทำอย่างสม่ำเสมอ

5. อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และค่านิยมที่พึงงามให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมในวันหน้า
6. ปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและจรรยาบรรณครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
8. ดูแลสอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้บังเกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน
9. ปฏิบัติงาน ทำงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
10. สร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ
11. รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

กิจกรรม 1.1.2

1. ในการพัฒนาประเทศ ครูสามารถทำหน้าที่พัฒนาประเทศได้อย่างไรบ้าง
2. นิยามของคำว่า บทบาท และหน้าที่ แตกต่างกันอย่างไรร
3. ครูมีบทบาทและหน้าที่อย่างไรที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

เรื่องที่ 1.1.3

ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ

ในการประกอบวิชาชีพครู นอกจากจะมีมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแนวทางการดำเนินงานแล้ว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ด้วย ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ซึ่งมีดังนี้

1. จัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด รวมถึงจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ม.22)

2. จัดสาระการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา กล่าวคือ (ม.23)

2.1 ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ สังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2 ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

2.3 ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา

2.4 ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

3. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (ม.24 (1))

4. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา (ม.24 (2))

5. จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (ม.24 (3))

6. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (ม. 24(4))

7. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และวิทยาการประเภทต่าง ๆ (ม. 24(5))

8. จัดการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียน ตามศักยภาพ (ม. 24(6))

9. จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (ม.26)

10. จัดทำสาระ ของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยสาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคน ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (ม.27, ม.28)

11. ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนา ระหว่างชุมชน (ม.29)

12. พัฒนาระบบการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละระดับการศึกษา (ม.30)

13. พัฒนาขีดความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (ม.66)

14. ปฏิบัติงาน และประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (ม.53)

การดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ขึ้นกับผู้เรียนและชุมชนตามแนวทางที่กล่าวมาแล้ว เป็นบทบาทของครู ซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรหลักในการปฏิรูปการศึกษา สามารถจะดำเนินได้เลย ตลอดเวลา โดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือทิศทางจากกระทรวง หรือ หน่วยงานต้นสังกัดแต่อย่างใด เนื่องจากสิ่งที่ปรากฏเป็นแนวทางจัดการศึกษาอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ล้วนเป็นหลัก วิชาครู ผู้ประกอบวิชาชีพครู หรือครูมืออาชีพ ได้ศึกษาเล่าเรียน และฝึกอบรมแล้วทั้งสิ้น

โดยสรุปภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ

ครูจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นแนวทางการดำเนินงานแล้ว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ ด้วย

กิจกรรม 1.1.3

1. ภาระหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีความสำคัญอย่างไรต่อการปฏิรูปการศึกษา
2. ทำไมเราต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู
3. การจัดการสาระการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษามีความสำคัญอย่างไรต่อการจัดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การวิจัยเอกสารเพื่อพัฒนานโยบาย เรื่อง การยกย่องครูผู้มีผลงานดีเด่น. ศูนย์วิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) : ฉบับสรุป. สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.

คู่มือการศึกษา

วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

จัดทำโดย
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แผนการสอนหน่วยที่ 1

ครูกับความเป็นครู

ตอนที่

- 1.1 ความสำคัญของวิชาชีพครู
- 1.2 คุณลักษณะของครูที่ดี

แนวคิด

1. วิชาชีพครู หมายถึง ผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอนศิษย์ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ มุ่งพัฒนาคน ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม
2. คุณลักษณะของครูที่ดี หมายถึง ผู้ที่มีความเมตตาและกรุณาที่ช่วยยกระดับวิญญาณของมนุษย์ ชี้นำให้ผู้เรียนรู้ผิด รู้ชอบ รู้ชั่ว รู้ดี เป็นบุคคลที่น่าเลื่อมใส ศรัทธา น่าเคารพรักใคร่แก่ศิษย์ และบุคคลอื่นแล้ว ยังเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.1 “ความสำคัญของวิชาชีพครู” แล้ว นักศึกษาสามารถสรุปความหมาย บทบาท หน้าที่ และภาระงานของครูได้ถูกต้อง
2. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.2 “คุณลักษณะของครูที่ดี” แล้ว นักศึกษาสามารถบรรยายบุคลิกภาพ คุณลักษณะของครูที่ดี และคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่องได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 1
2. อ่านแผนการสอนประจำหน่วยที่ 1 และอ่านแผนการสอนประจำตอนที่ 1.1 – 1.2
3. อ่านสาระสำคัญประจำตอนที่ 1.1 – 1.2
4. ทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ของแต่ละหัวเรื่อง
5. ตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 1
6. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 1

การประเมินผล

ประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนโดยประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

แผนการสอนตอนที่ 1.1

ความสำคัญของวิชาชีพครู

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และจุดประสงค์ของตอนที่ 1.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 1.1.1 ความหมายของคำว่า “ครู”
- 1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของครู
- 1.1.3 ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ

แนวคิด

1. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
2. ครูมีบทบาท หน้าที่ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีสติปัญญาที่ชาญฉลาด ปลูกฝังลักษณะนิสัย ค่านิยม วัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้
3. ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

11	เข้าใจความสำคัญของวิชาชีพครู
111	บอกความหมายของคำว่า “ครู” ได้
112	บอกบทบาทและหน้าที่ของครูได้
113	อธิบายภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 1.1

ความสำคัญของวิชาชีพครู

สาระสำคัญ

1. ความหมายของคำว่า “ครู” ครูเป็นผู้สร้างสรรค์อนาคตของชาติ ครูเป็นผู้รักษาชาติ ครูเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงาม ครูที่มีความเป็นครูจึงเป็นความหวัง เป็นพลัง และเป็นอนาคตของชาติ ครูจึงมีบทบาทเป็นผู้สร้างที่ยิ่งใหญ่ สร้างคนดี คนเก่งและคนกล้าให้แผ่นดิน ครูจึงเป็นอาชีพที่ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการศึกษาตามอัธยาศัย ครูในบทบาทของการศึกษาตามอัธยาศัยย่อมมีความแตกต่างออกไปจากครูในระบบและนอกระบบโรงเรียน

2. บทบาทและหน้าที่ของครู ครูนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเพราะครูมีหน้าที่ต้องพัฒนาคน พัฒนาความคิด พัฒนาความรู้ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อที่พวกเขาจะได้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของครูสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ ซึ่งถือเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับครู ครูที่ดีต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ต้องสามารถให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและ สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

2. แนะนำการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ศิษย์ เพื่อช่วยให้ศิษย์ของตนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ครูต้องคำนึงถึงสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดของบุคลิกภาพของศิษย์ด้วย

3. พัฒนาและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ โดยการจัดกิจกรรม ซึ่งมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตร

4. ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เพื่อจะได้ทราบว่า ศิษย์ได้พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดแล้ว การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ควรทำอย่างสม่ำเสมอ

5. อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมในวันหน้า

6. ปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์

7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและจรรยาบรรณครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

8. ดูแลสอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้บังเกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน

9. ปฏิบัติงาน ทำงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

10. สร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ

11. รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

3. ภาระงานของครูตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ครูจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นแนวทางการดำเนินงานแล้ว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ด้วย

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 1.1 แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในประมวลสาระการเรียนรู้วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู หน่วยที่ 1 ตอนที่ 1.1 เรื่องที่ 1.1.1-1.1.3 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายประมวลสาระการเรียนรู้วิชาการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครูแต่ละหัวเรื่อง

ภาคผนวก ญ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติคณะผู้วิจัย (หัวหน้าโครงการ)

1. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางนุชนาฏ ผ่องพุฒิ
(ภาษาอังกฤษ) MRS.NUDCHANARD PONGPUT
2. รหัสประจำตัวประชาชน 3-1005 – 00352 – 24 - 1
3. ตำแหน่งปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
4. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
99 ถนนสามเสน แขวงวัชรฯ เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. (02) 282 9009 -15 ต่อ 6202
โทรสาร (02) 6285205
E-mail : drjeab95@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา
ศบ.บ (ศึกษาศาสตร์บัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วทม. (ครุศาสตรเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Ed.D (Industrial Education Management) TUP
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
การสร้างหลักสูตรและการจัดฝึกอบรม
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพ
ในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละ
ข้อเสนอการวิจัย เป็นต้น
  - 7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย
    - Training need an input training program development for supervisory teachers at faculty of technical education in Rajamangala Institute of Technology
    - การศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนที่เข้าสู่กระบวนการผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปี 2550
    - การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของครูช่างอุตสาหกรรมที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปี 2551
    - การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปี 2553
  - 7.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน
    - ทิศทางการบริหารงานบุคลากรส่วนท้องถิ่น (พ.ย. 2546) แหล่งทุนกรมการปกครอง
    - ศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนที่เข้าสู่กระบวนการผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วารสารวัยรามคำแหง ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2551

- การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของครูช่างอุตสาหกรรมที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม ครั้งที่ 3 วันที่ 18 – 19 ธันวาคม 2550

- A Curriculum Assessment of Graduate Diploma Program of Teaching Profession, Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. International Conference on Educational Research (ICER) 2010 Learning Communities for Sustainable Development. 10-11 September, 2010 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติ (ผู้ร่วมวิจัย)

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) รุ่งอรุณ พรเจริญ
(ภาษาอังกฤษ) Rungaroon Pornchanroen

รหัสประจำตัวประชาชน 3 6009 00109 19 7

ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้างานบริการวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หน่วยงานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
399 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 084 680 7894

E-mail : rung_koys@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก กำลังศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สาขาวิชาวิจัยและพัฒนการสอนเทคนิคศึกษา

ปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า

ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชา อิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ เอกวิชา อิเล็กทรอนิกส์-คอมพิวเตอร์

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

คอมพิวเตอร์ การวิจัยทางการศึกษา เทคนิคและวิธีการสอน การสร้างหลักสูตร และการจัดฝึกอบรม

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพครูภายใต้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2551

ศึกษาความพร้อมและความต้องการพัฒนาด้านวิชาการของบุคลากร (สายสอน)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร งบประมาณผลประโยชน์ของสถาบัน ประจำปี 2551

งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว

รุ่งอรุณ ศรีปาน และ เขาวนัวัฒน์ อุมานนท์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพ
ครูภายใต้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ ฉบับที่ 7 เล่มที่ 1 หน้า 70-79 (มกราคม – มิถุนายน, 2551)

รุ่งอรุณ ศรีปาน. ศึกษาความพร้อมและความต้องการพัฒนาด้านวิชาการของบุคลากร (สาย
สอน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. การประชุมวิชาการ ประจำปี 2551
มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 431 – 439 (3-4 กรกฎาคม 2551)

นุชนาฏ ผ่องพุฒิ และรุ่งอรุณ ศรีปาน. ศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนที่เข้าสู่กระบวนการผลิตบัณฑิต
ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับที่
11 เล่มที่ 2 หน้า 65 – 70 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2551)

นุชนาฏ ผ่องพุฒิ, รุ่งอรุณ ศรีปาน และเริงศักดิ์ มานะสุนทร. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้าง
ภาพลักษณ์ของครูช่างอุตสาหกรรมที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร. การประชุมทางวิชาการครูศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 3. (18 – 19
ธันวาคม 2551)

รุ่งอรุณ ศรีปาน และบัณฑิต สุขสวัสดิ์. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. การประชุมวิชาการ ประจำปี 2552 มหาวิทยาลัย
รามคำแหง หน้า 389 – 398 (3-4 พฤศจิกายน 2552)

Rungaroon Sripan and Bandit Suksawat. Factors Affecting Teaching and Learning
of Computer Disciplines at Rajamangala University of Technology. *US-
China Education Review (Journal)*. Vol. 7, No. 12, pp. 33-38, 2010.

Rungaroon Sripan and Bandit Suksawat. Propose of Fuzzy Logic-Based Students'
Learning Assessment. *International Conference on Control, Automation
and Systems 2010 (ICCAS 2010)*, 27 – 30 October 2010 in KINTEX, Gyeonggi-
do, Korea, 2010.

การพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการ
เรียนรู้กับความเป็นครู งบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2554

งานวิจัยที่กำลังทำ -